

2015

Politiets innbyggerundersøkelse

Laget for

Politidirektoratet

Ipsos

14.01.16

Forord

Politidirektoratets landsomfattende innbyggerundersøkelse kartlegger og beskriver innbyggernes oppfatninger av politiet. Undersøkelsen avdekker politiets omdømme i befolkningen, folks oppfatninger av politiets verdier og virksomhetsområder, opplevelse av trygghet og bekymring for kriminalitet, samt en rekke forhold rundt kontakt med politiet. Liknende undersøkelser har vært gjennomført i 2004, 2006, 2008, 2009, 2010, 2012 og 2014.

Ipsos har stått for gjennomføring og analyse av undersøkelsen i 2015 og 2014. Kontaktperson i Politidirektoratet er Espen Frøyland (espen.froyland@politiet.no).

Oslo,

14. januar 2016

Innhold

Forord	1
Sammendrag	3
1. Prosjektinformasjon	4
1.1. Bakgrunn og formål	4
1.2. Målgruppe, metode og gjennomføring	4
1.3. Spørreskjema.....	5
1.4. Rapportering.....	5
1.5. Statistisk usikkerhet.....	6
2. Tillit til og inntrykk av politiet.....	7
2.1. Tillit til politiet	7
2.2. Inntrykk av politiet på ulike områder	10
2.3 Verdier og egenskaper	12
3. Trygghet.....	15
3.1 Opplevd trygghet i nærområdet	15
3.2 Bekymring for å bli utsatt for kriminalitet i nærområdet.....	16
3.3 Inntrykk av politiets håndtering av ulike hendelser	17
4. Kontakt med politiet.....	20
4.1. Ulike typer kontakt med politiet	20
4.2. Vurdering av kontakten med politiet	22
4.3. Oppfatning av politiets tilstedeværelse og tilgjengelighet	24
5. Opplevd kriminalitet og anmeldelser	28
5.1. Utsatt for kriminelle hendelser	28
5.2. Anmeldelser.....	29

Sammendrag

Undersøkelsen viser stort sett en positiv utvikling i befolkningens inntrykk av politiet. Det er imidlertid ganske store variasjoner mellom distriktene, som viser at inntrykket av politiet varierer på mange områder.

I årets undersøkelse svarer 80 % at de har svært eller ganske stor tillit til politiet. Andelen er ikke direkte sammenlignbar med tidligere da spørsmålet er endret, men beregningene som er gjort indikerer at tilliten til politiet fortsetter å øke slik den har gjort de siste årene. I undersøkelsen blir befolkningen også spurt om inntrykket av politiet på ulike områder.

Politiets medarbeiderplattform inneholder en del verdier og egenskaper. I undersøkelsen er befolkningen bedt om å vurdere hvor godt eller dårlig flere av disse passer på politiet. Resultatene viser at de egenskapene flest mener passer godt, er «er kompetent» og «tar ansvar». Videre analyser viser også her at det er et godt samsvar mellom hvor godt politiet vurderes på de ulike egenskapene, og hvor stor betydning de samme egenskapene har for befolkningens tillit til politiet. For flere av disse egenskapene ser vi også en positiv endring fra 2014.

Befolkningen opplever det som trygt å bo og ferdes i Norge. 93 prosent svarer at de føler seg meget trygg eller ganske trygg og trygghetsfølelsen er høy over hele landet. Det folk er mest bekymret for å bli utsatt for er trafikkfarlige hendelser, men befolkningen har også høy tiltro til at politiet kan håndtere dette. Det folk har minst kjennskap til, er fremdeles politiets evne til å håndtere ulike typer kriminalitet på internett, som svindel, trakassering og identitetstyveri.

6 av 10 har vært i kontakt med politiet av ulike årsaker det siste året, andelen er stabil, og det er relativt små forskjeller mellom distriktene. Av dem som har vært i kontakt med politiet er de aller fleste fornøyd med kontakten. De fleste mener også at det er lett å komme i kontakt med politiet, men det er variasjoner i hvordan man tror det vil være lettest å komme i kontakt med dem. Det er også relativt lave andeler som er enige i at politiet patruljerer regelmessig i lokalområdet, eller har regelmessig kontakt med innbyggerne i lokalområdet. Her er det også en del variasjoner mellom distriktene.

Nesten 8 av 10 svarer at de ikke har opplevd noe kriminelt. Av de som har opplevd noe kriminelt, er det «vold eller trusler om vold» eller «svindel, bedrageri eller annen økonomisk kriminalitet» som har høyest forekomst. Resultatene viser at andelen som har opplevd noe kriminalitet har vært stabil over de siste årene. Av de som har vært utsatt for kriminelle hendelser, svarer litt over halvparten at de har anmeldt hendelsen til politiet. Tyveri (bil/bolig/lommetyveri/hærverk) anmeldes i større grad enn svindel/bedrageri og hatkriminalitet. Hovedårsakene til at man ikke anmelder hendelser er som tidligere at man tror saken ikke ville blitt prioritert, eller at det ikke var en alvorlig sak.

1. Prosjektinformasjon

1.1. Bakgrunn og formål

Politiet skal sørge for trygghet, lov og orden i samfunnet¹. Støtte i befolkningen er derfor viktig for en velfungerende polititjeneste. Politiets innbyggerundersøkelse har til hensikt å kartlegge innbyggernes oppfatninger av politiet i Norge. Undersøkelsen avdekker politiets omdømme i befolkningen, folks oppfatninger av politiets verdier og virksomhetsområder, opplevelse av trygghet og bekymring for kriminalitet, samt en rekke forhold rundt kontakt med politiet. Resultatene vil inngå som et kunnskapsgrunnlag for utvikling og styring av politiet.

Liknende undersøkelser har vært gjennomført i 2004, 2006, 2008, 2009, 2010, 2012 og 2014. Selv om årets undersøkelse ikke er helt lik som foregående år, er de fleste resultater sammenlignbare. Der hvor det er endringer i sentrale styringsparametre, gjør vi oppmerksom på dette og forsøker å gjøre beregninger som danner et best mulig grunnlag for sammenligning tross endringer. Dette gjelder for eksempel indikator for tillit til politiet, som er et sentralt styringsmål for Politidirektoratet.

1.2. Målgruppe, metode og gjennomføring

Målgruppen for undersøkelsen er Norges befolkning over 18 år. Totalutvalget består av 5350 personer i alderen 18-95 år. Det har blitt benyttet kvoter på 170 intervjuer per politidistrikt (27 distrikter) samt et tilleggsutvalg på 750 intervjuer i Oslo². Det har også blitt benyttet kvoter på alder for å sikre en sammensetning i utvalget som ikke avviker for mye fra den faktiske alderssammensetningen i befolkningen.

Utvalget:

	Kjønn		Alder				Landsdel				
	Mann	Kvinne	18- 24	25- 39	40- 59	60+	Oslo	Øst-landet ellers	Vest-landet	Midt-Norge	Nord-Norge
5347 intervjuer	53 %	47 %	16 %	24 %	33 %	28 %	17 %	36 %	15 %	13 %	18 %

	Utdanning				Husstandsinntekt		
	Grunnskole	VGS	Uni/Høysk., lav	Uni/Høysk., høy	Under 600'	600'-1000'	Over 1000'
5347 intervjuer	10 %	39 %	30 %	21 %	32 %	26 %	24 %

¹ https://www.politi.no/strategier_og_analyser/

² I analysene som omtales her, er respondentene fordelt i henhold til de nye politidistriktene som ble innført 1.1.2016 (12 distrikt).

Utvalget er trukket fra Ipsos befolkningsbase levert av Bisnode Matchit. Intervjuene er gjennomført på telefon av Ipsos telefonavdeling. Datainnsamlingen fant sted i tidsrommet 3. november - 14. desember 2015 og ble gjennomført på kveldstid.

Resultatene av undersøkelsen er vektet etter populasjonens fordeling på kjønn, alder og fylke, samt fordeling på utdanningsbakgrunn i henhold til SSBs befolkningsstatistikk (grunnskole/videregående og universitet/høgskole). Resultatene kan derfor betraktes som landsrepresentative med hensyn til kjønn, alder, bosted og utdanning på nasjonalt nivå, samt representative med hensyn til kjønn, alder og utdanning innenfor det enkelte politidistrikt. Vektingen har fulgt samme prosedyre som i 2014.

Vektingen korrigerer for en generell underrepresentasjon av personer i de yngre aldersgruppene og en underrepresentasjon av personer med grunnskole eller videregående utdanning som høyeste fullførte utdanning.

1.3. Spørreskjema

Spørreskjemaet som er brukt i undersøkelsen er revidert i vesentlig grad med tanke på tidligere gjennomføringer. Imidlertid er de fleste av spørsmålene fra tidligere undersøkelser inkludert, slik at det er mulig å følge utviklingen over tid. Endringene er gjort for å kunne besvare studiens problemstilling på mest mulig hensiktsmessig måte. Årets undersøkelse inneholder spørsmål om følgende områder:

- Tillit til politiet
- Oppfatning av politiets verdier
- Inntrykk av politiet på spesifikke virksomhetsområder
- Trygghet
- Bekymring for spesifikke hendelser og trusler
- Oppfatning av politiets håndtering av spesifikke hendelser og trusler
- Om man har vært utsatt for noe kriminelt
- Anmeldelse av kriminelle forhold
- Kontakt med politiet og tilfredshet eller misnøye i forbindelse med denne kontakten

1.4. Rapportering

Denne rapporten inneholder en presentasjon av resultatene på nasjonalt nivå og distriktsnivå. I hovedrapporten rapporteres primært resultater for de nye politidistriktene, med kommentarer og nedbrytninger for de gamle der hvor det er av særlig interesse. Forskjeller mellom undergrupper er kommentert der resultatene er av vesentlig interesse og forskjellene er statistisk signifikante. Rapporten inneholder grafikk som viser nedbrytninger på politidistrikter for spørsmål hvor antallet svar er tilstrekkelig for å sikre akseptable feilmarginer. Rapporten inneholder referansetall fra tidligere gjennomføringer av undersøkelsen der det er hensiktsmessig og sammenlignbart. Det vil også foreligge egne elektroniske rapporter for hvert av de nye distriktene, hvor mer detaljert informasjon og nedbrytninger på gamle distriktsnivå vil foreligge.

1.5. Statistisk usikkerhet

Alle utvalgsundersøkelser er beheftet med usikkerhet. Dette skyldes at man kun intervjuer et utvalg av den populasjonen man er interessert i å studere. Resultatene må derfor tolkes med forsiktighet.

Tabellen med feilmarginer under angir et intervall for prosentresultater som med 95 prosent sannsynlighet inneholder det sanne resultat. For eksempel vil den sanne verdien for et svar på 50 prosent med 1000 intervju med en sannsynlighet på 95 prosent ligge mellom 46,8 og 53,3 prosent. Feilmarginen er her +/- 3,2 prosentpoeng. Feilmarginene for et prosentresultat på 50 og et utvalg på 500 intervju ligger mellom 45,5 og 55,5 prosent (+/- 5,5 prosentpoeng). Matrisen viser at feilmarginene øker jo mindre utvalget er (antall intervju), og jo nærmere prosentresultatet er 50 prosent.

Feilmargintabell:

Antall intervju	Prosentresultat				
	50 %	25 %	10 %	5 %	
25	20,4 %	17,7 %	12,2 %	8,9 %	Politidistrikt
50	14,3 %	12,4 %	8,6 %	6,2 %	
100	10,1 %	8,7 %	6,0 %	4,4 %	
200	7,1 %	6,1 %	4,3 %	3,1 %	
300	5,8 %	5,0 %	3,5 %	2,5 %	
400	5,0 %	4,3 %	3,0 %	2,2 %	
500	4,5 %	3,9 %	2,7 %	2,0 %	
600	4,1 %	3,5 %	2,5 %	1,8 %	Oslo politidistrikt
700	3,8 %	3,3 %	2,3 %	1,6 %	
800	3,5 %	3,1 %	2,1 %	1,5 %	
900	3,3 %	2,9 %	2,0 %	1,5 %	
1000	3,2 %	2,7 %	1,9 %	1,4 %	
2000	2,2 %	1,9 %	1,3 %	1,0 %	Nasjonale tall
3000	1,8 %	1,6 %	1,1 %	0,8 %	
4000	1,6 %	1,4 %	0,9 %	0,7 %	
5000	1,4 %	1,2 %	0,8 %	0,6 %	

De relevante feilmarginene for resultatene i denne undersøkelsen ligger mellom +/-3,1 og +/-7,1 prosentpoeng for politidistriktene (200 intervju), mellom +/-1,5 og +/-3,3 prosentpoeng for Oslo-utvalget, og +/-0,6 og 1,4 prosentpoeng for totalutvalget på over 5350 personer.

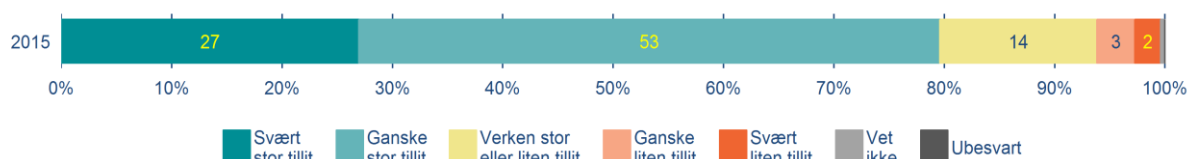
2. Tillit til og inntrykk av politiet

2.1. Tillit til politiet

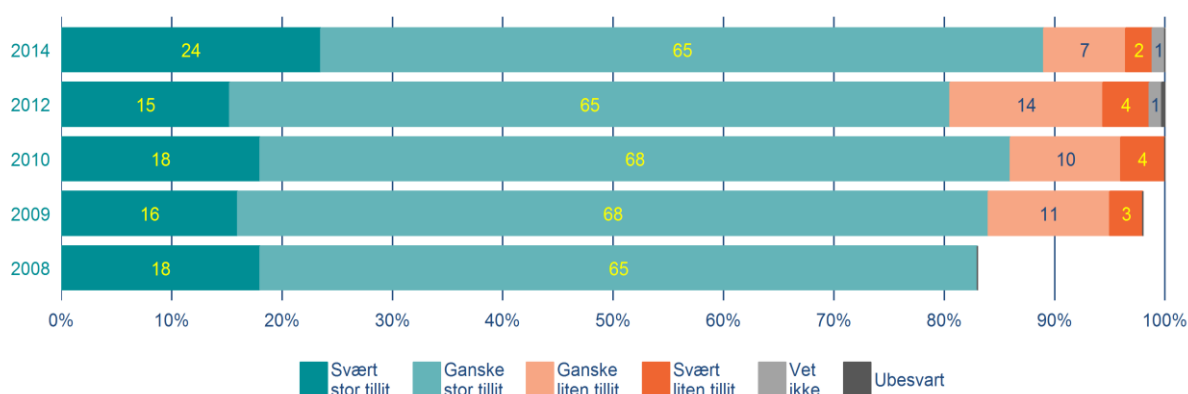
I årets undersøkelse er både selve spørsmålsformuleringen og antall svaralternativer endret, noe som gjør at resultatene ikke er direkte sammenlignbare med tidligere år. Det er særlig overgangen fra 4 til 5 svaralternativer som endrer fordelingen. I årets undersøkelse er det introdusert et midtpunkt på svarskaalen, slik at man kan svare «verken stor eller liten tillit». De andre svaralternativene er uendret.

I årets undersøkelse svarer 80 % at de har svært eller ganske stor tillit til politiet, mens 14 % verken har stor eller liten tillit, og 5 % har ganske eller svært liten tillit. I fjorårets undersøkelse var det 89 % som hadde svært eller ganske stor tillit, mens 9 % hadde svært eller ganske liten tillit til politiet. Andelen som svarer svært stor tillit har økt med 3 prosentpoeng siden i fjor, mens andelen som svarer ganske stor er noe lavere. Andelen som svarer svært liten tillit er stabil på 2 %, mens andelen som svarer ganske liten er 4 prosentpoeng lavere enn i fjor. Dette tyder på at en del av dem som svarte ganske stor eller ganske liten ifjor svarer verken eller i år. Også i fjor så vi en økning i andelen som hadde svært stor tillit. Samlet sett ser det altså ut til at tilliten til politiet fortsatt styrkes i årets måling.

Figur 2.1: Alt i alt, hvor stor tillit har du til politiet?

Figur 2.2: I hvilken grad har du tillit til politiet? Endring 2008-2014

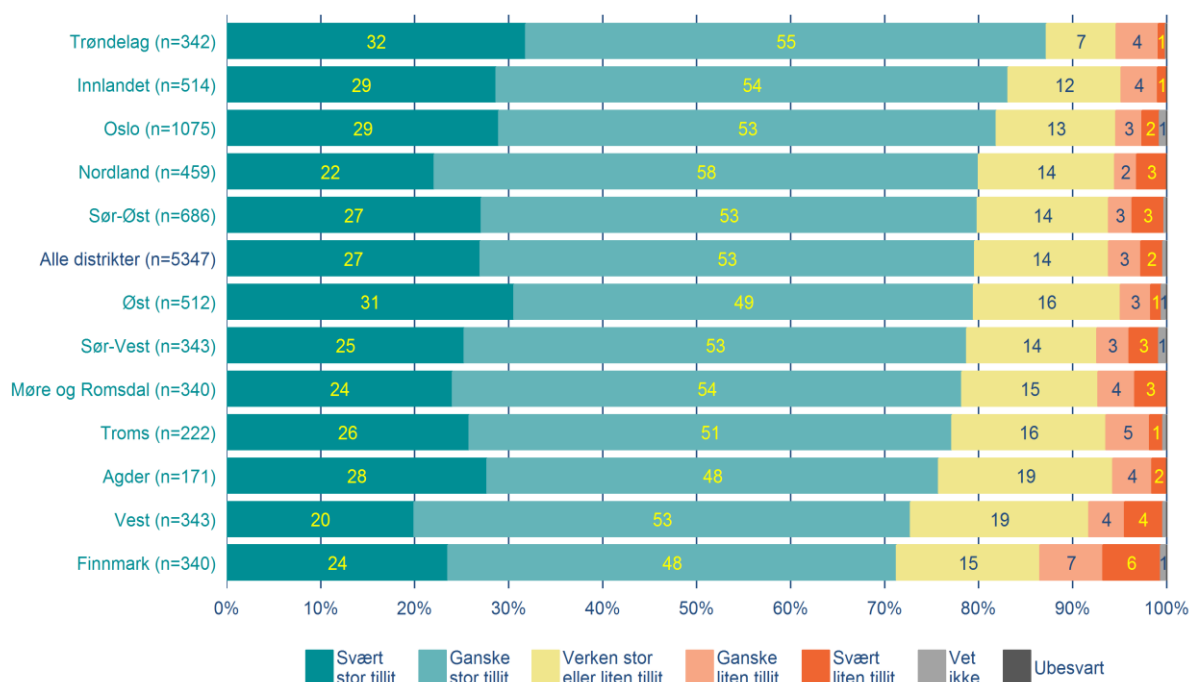
Det er relativt få forskjeller mellom undergrupper bortsett fra at kvinner har en noe høyere tillit til politiet enn menn. Som tidligere ser vi også at de som har vært utsatt for kriminelle hendelser har lavere tillit til politiet enn de som ikke har vært utsatt for noe. På samme måte ser vi at de som føler seg trygge der de bor og ferdes har høyere tillit enn de som føler seg mindre trygge, og at de som har

hatt kontakt med politiet har en noe lavere tillit enn de som ikke har hatt kontakt. De som er misfornøyde med måten demokratiet fungerer på har også betraktelig lavere tillit til politiet enn de som er fornøyde med dette.

Personer med liten tillit til politiet («ganske liten» eller «svært liten» tillit til politiet, 5 % av totalutvalget) skiller seg fra det øvrige utvalget på en rekke områder. For det første har de et dårligere inntrykk av politiet på alle områdene det er spurt om, også når det gjelder verdier. Videre mener de at politiet håndterer trusler, problemer og hendelser dårligere enn hva andre mener. De har vært utsatt for kriminelle hendelser i større grad enn andre, og opplyser om større grad av misnøye etter kontakt med politiet. De føler seg i tillegg mer utrygge der de bor og ferdes og er mer misfornøyde med måten demokratiet fungerer på i Norge. Demografisk ser vi at 66 % av de med lav tillit til politiet er menn, og utdanningsnivået er lavere enn gjennomsnittet. Andelen som har liten tillit til politiet er høyest i Finnmark (13 %) og i Vest (8 %).

Variasjonen mellom distriktene viser at tilliten er høyest i Trøndelag (87 % har svært eller ganske stor tillit og 5 % tilsvarende liten tillit), og lavest i Finnmark (hvor 72 % har svært/ganske stor tillit og 13 % tilsvarende liten tillit). Lavest andel som svarer svært stor tillit finner vi i Vest, med 20 %, sammenlignet med Trøndelag hvor 32 % oppgir å ha svært stor tillit.

Figur 2.3: I hvilken grad har du tillit til politiet? Fordeling per politidistrikt

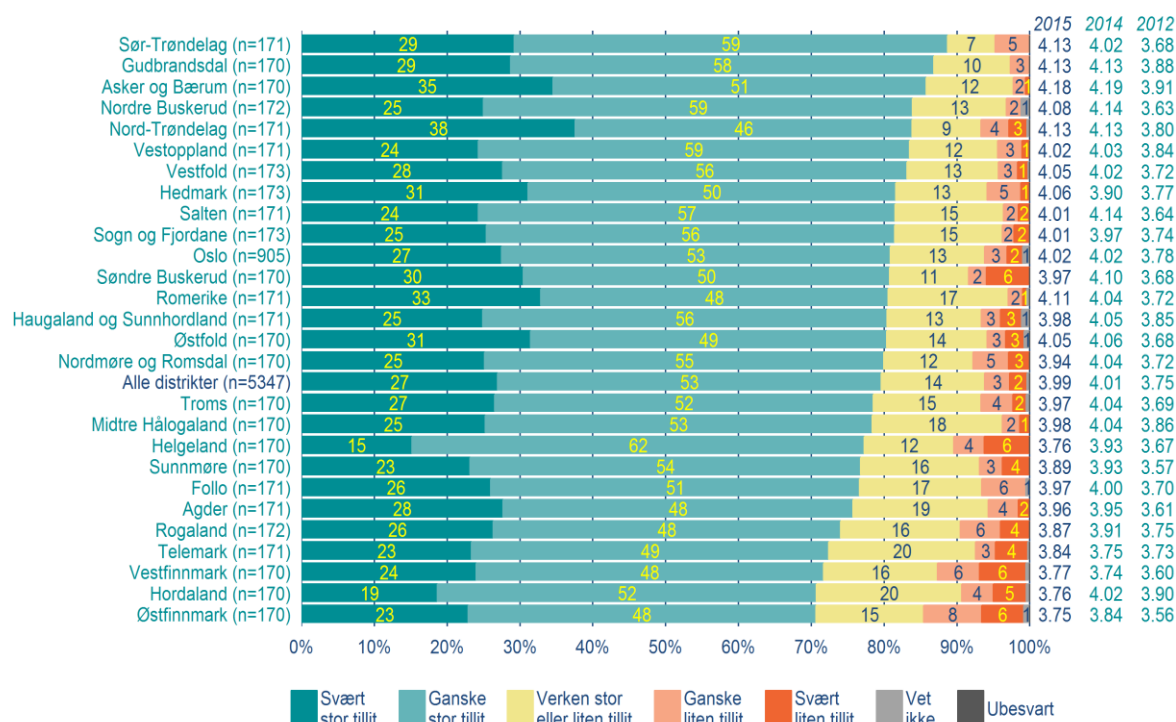

Dersom vi sammenligner den relative variasjonen mellom de gamle politidistriktene med tidligere, ser vi at det er noen endringer fra i fjor. Både Sør- og Nord-Trøndelag har betydelig høyere tillit sammenlignet med andre distrikt enn tidligere. Også Søndre og Nordre Buskerud har høyere tillit enn gjennomsnittet i årets måling. Sogn og Fjordane hadde en lav andel med svært stor tillit i 2014, men i

år oppgir en betydelig høyere andel å ha svært stor tillit (25 %). I Hordaland, er det en lavere andel med liten tillit i årets måling. Samtidig er Hordaland det distriktet hvor flest oppgir å verken ha stor eller liten tillit til politiet (20 %).

Figur 2.4 viser svarfordeling per distrikt, med sammenlignbare snitt³ for tidligere år. Som det fremgår av figuren er gjennomsnittlig tillit for alle distrikter om lag uendret fra 2014 til 2015. Gjennomsnittet på totalnivå var 4.01 i 2014 og er 3.99 i 2015.

Figur 2.4: I hvilken grad har du tillit til politiet? Fordeling per tidligere 27 politidistrikt med indeksert sammenligning med tidligere år.

³ Da det er ønskelig å sammenlikne resultatene fra i år med resultatene fra tidligere år, er det utarbeidet en indeks som kompenserer for endringen fra en firepunkts skala til en fempunkts skala.

Resultater fra foregående år får følgende indeks:

La p5, p4, p2 og p1 være henholdsvis vektet prosentandel Svært stor tillit, Ganske stor tillit, Ganske liten tillit og Svært liten tillit.

$$\text{Indeks} = (5 \cdot p5 + 4 \cdot p4 + 2 \cdot p2 + 1 \cdot p1) / (p5 + p4 + p2 + p1)$$

Resultater fra årets undersøkelse får følgende indeks:

La p5, p4, p3, p2 og p1 være henholdsvis vektet prosentandel Svært stor tillit, Ganske stor tillit, Verken stor eller liten tillit, Ganske liten tillit og Svært liten tillit.

$$\text{Indeks} = (5 \cdot p5 + 4 \cdot p4 + 3 \cdot p3 + 2 \cdot p2 + 1 \cdot p1) / (p5 + p4 + p3 + p2 + p1)$$

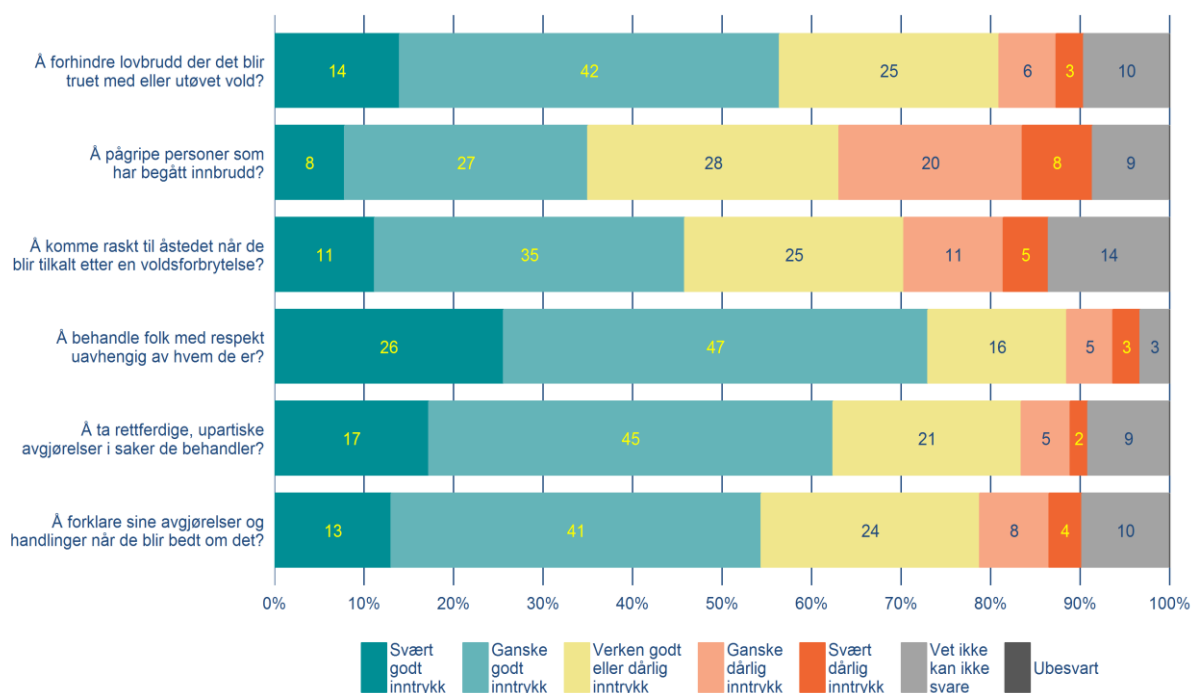
Merk at det ekstra alternativet 'Vet ikke' ikke inngår i noen av beregningene.»

2.2. Inntrykk av politiet på ulike områder

Dette spørsmålet er nytt av året, og kan naturlig nok ikke sammenlignes med tidligere resultater. Når det gjelder befolkningens inntrykk av politiet på disse områdene, ser vi at den høyeste andelen godt inntrykk gjelder «å behandle folk med respekt uavhengig av hvem de er». 73 % av befolkningen har godt inntrykk av politiet på dette området. Deretter følger «å ta rettferdige, upartiske avgjørelser i saker de behandler» (62 % godt inntrykk), «å forhindre lovbrudd der det blir truet med eller utøvet vold» (56 % godt inntrykk) og «å forklare sine avgjørelser og handlinger når de blir bedt om det» (her har 54 % godt inntrykk).

Lavest andel godt inntrykk finner vi for «å pågripe personer som har begått innbrudd». Her har 35 % godt inntrykk, mens 28 % har dårlig inntrykk. Også når det gjelder «å komme raskt til åstedet når de blir tilkalt etter en voldsforbrytelse» er det en relativt lav andel som har godt inntrykk (46 %) og en relativt høy andel som har dårlig inntrykk (16 %).

Figur 2.5: Hvor godt eller dårlig inntrykk har du av politiet når det gjelder...

Tabell 2.1 oppsummerer andel som har godt inntrykk av politiet på de ulike områdene i hvert distrikt. Der hvor andelen er signifikant forskjellig fra gjennomsnittet er cellen markert med rødt (signifikant lavere andel med godt inntrykk) eller blått (signifikant høyere andel med godt inntrykk).

Resultatene viser at inntrykket av politiet i Finmark gjennomgående er dårligere enn gjennomsnittet, med unntak av «å pågripe personer som har begått innbrudd». Nordland skiller seg positivt ut på to områder, «å pågripe personer som har begått lovbrudd» og «å ta rettferdige, upartiske avgjørelser i saker de behandler».

Tabell 2.1: Andel meget+ganske godt inntrykk av politiet på ulike områder fordelt på distrikt

	Total (n=5347)	Agder (n=171)	Finnmark (n=340)	Innlandet (n=514)	Møre og Romsdal (n=340)	Nordland (n=459)	Oslo (n=1075)	Sør-Vest (n=343)	Sør-Øst (n=686)	Troms (n=222)	Trøndelag (n=342)	Vest (n=343)	Øst (n=512)
Å forhindre lovbrudd der det blir truet med eller utøvet vold?	56	59	46	57	51	59	59	54	55	55	59	55	54
Å pågripe personer som har begått innbrudd?	35	34	31	35	31	44	36	36	34	39	37	31	35
Å komme raskt til åstedet når de blir tilkalt etter en voldsforbrytelse?	46	46	33	40	46	48	55	42	46	45	43	40	48
Å behandle folk med respekt uavhengig av hvem de er?	73	73	64	76	69	77	70	73	75	75	77	73	71
Å ta rettfærdige, upartiske avgjørelser i saker de behandler?	62	67	53	65	65	67	65	57	59	62	65	59	63
Å forklare sine avgjørelser og handlinger når de blir bedt om det?	54	57	48	55	55	52	55	50	52	53	59	55	56

Tall i prosent

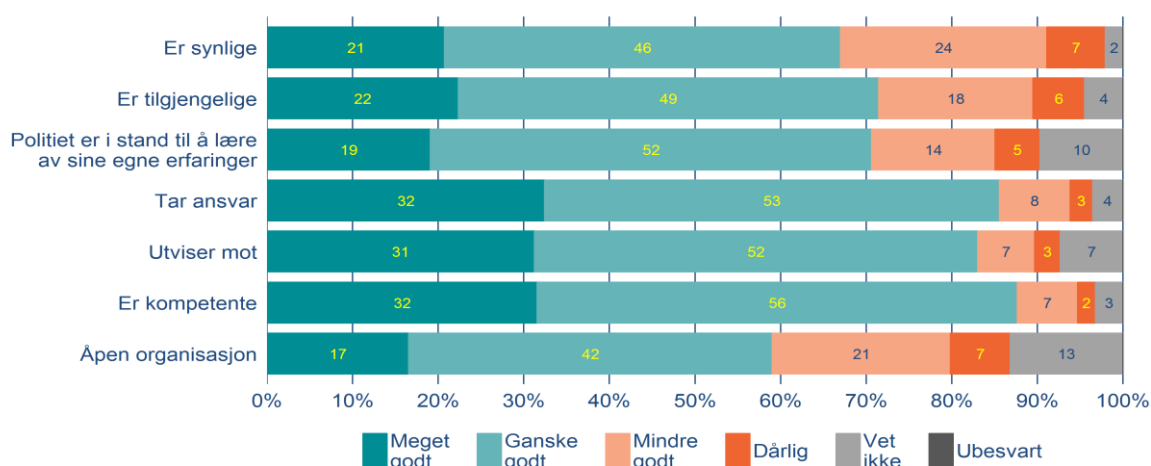
2.3 Verdier og egenskaper

Politiets medarbeiderplattform inneholder en del verdier og egenskaper. I undersøkelsen er befolkningen bedt om å vurdere hvor godt eller dårlig flere av disse passer på politiet. Resultatene viser at de egenskapene flest mener passer godt, er «er kompetent» (88 %) og «tar ansvar» (85 %), fulgt av «utviser mot» (83 %). Dette er omtrent de samme resultatene som i 2014. Den egenskapen færrest mener passer for politiet er at det er «en åpen organisasjon» (59 %). Når det gjelder åpenhet ser vi at det også er den egenskapen flest ikke vet hvordan passer for politiet.

Andelene som mener at politiet «er synlige» og «tilgjengelige» er henholdsvis 67 % og 71 %, mens andelen som mener disse egenskapene ikke passer så godt er på 31 % og 24 %. Flertallet mener også at «politiet er i stand til å lære av egne erfaringer» (71 %).

Sammenlignet med 2014, ser vi at oppfatningene av politiet har endret seg i positiv retning på flere områder. Andelen som mener det passer godt at politiet «er synlige» har økt fra 58 % i 2014 til 67 % i 2015. Tilsvarende har andelen som mener at politiet «er tilgjengelige» økt fra 63 % til 71 % og at politiet er en «åpen organisasjon» fra 54 % til 59 %.

Figur 2.7: Hvor godt eller dårlig synes du hver av disse egenskapene passer på politiet?

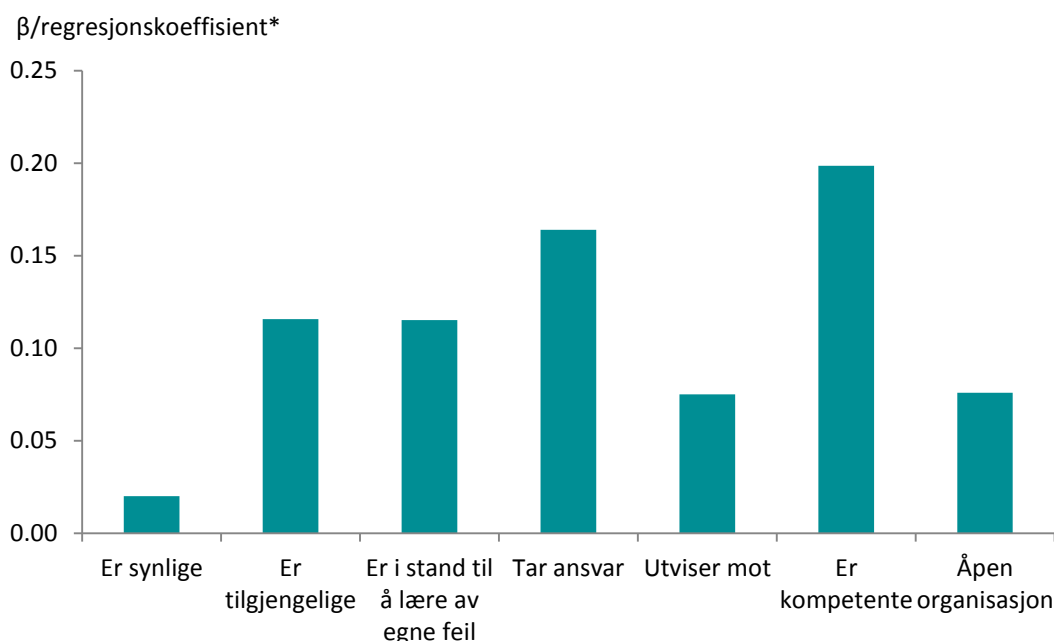
Når det gjelder synlighet ser vi at jo yngre man er, jo bedre mener man at egenskapen «er synlig» passer for politiet. Dette er nokså tilsvarende for egenskapen «er tilgjengelige». Som tidligere er den yngste aldersgruppen (18-24 år) generelt mest positive til politiet på de fleste områder. De med høyest utdanning og inntekt er derimot mindre enige enn andre i at politiet er en «åpen organisasjon» og «i stand til å lære av egne erfaringer». Hvis vi sammenligner gruppen som har vært utsatt for kriminelle hendelser med dem som ikke har vært utsatt for noe, ser vi at det blant dem som har vært utsatt for en hendelse er en større andel som mener at disse egenskapene passer dårlig for politiet. Det samme gjelder for de som føler seg utrygge der de bor og ferdes.

Det er gjennomført en regresjonsanalyse for å avdekke hvilken påvirkningskraft de forholdene vi har spurt om har på tillit. Vi finner med andre ord ut hvor viktige de ulike forholdene er for folks tillit til politiet uten at vi spør direkte om det. Regresjonsanalysen avdekker altså den relative betydningen av de forholdene vi har spurt om.

Figur 2.8 viser hvordan folks inntrykk av politiet på de ulike områdene relativt sett påvirker deres tillit til politiet. Av faktorene som har størst innvirkning på tillit til politiet (i figuren oppgitt i betakoeffisientenes størrelse) er det «er kompetente» og «tar ansvar» som er de aller viktigste. Det er også disse faktorene politiet vurderes best på.

De egenskapene som vurderes å passe minst godt er «åpen organisasjon» og «er synlige». Som vi ser er det også de egenskapene som har minst betydning for tillit til politiet. Vi ser at det har større betydning at politiet er tilgjengelige enn at de er synlige. Åpenhet er heller ikke en egenskap som er avgjørende for tillit til politiet.

Figur 2.8: Driveranalyse - Hvordan oppfatning av ulike verdier påvirker tillit til politiet

*Et mål på faktorens grad av påvirkning på tillit til politiet.

Tabell 2.2 oppsummerer andelen som mener de ulike egenskapene passer meget eller ganske godt i hvert distrikt. Der hvor andelen er signifikant forskjellig fra gjennomsnittet er cellen markert med rødt (signifikant lavere andel med godt inntrykk) eller blått (signifikant høyere andel med godt inntrykk).

Også her skiller Finnmark seg noe negativt ut på de fleste områder, bortsett fra «er synlige» hvor det er flere enn gjennomsnittet som mener at dette passer godt. Også i Oslo og Troms er det flere enn gjennomsnittet som mener at politiet er synlige. Motsatt finner vi de laveste andelene som er enige i dette i Nordland og Trøndelag. Bildet er litt annerledes når det gjelder oppfatningen av at politiet «er tilgjengelige». I Finnmark, Sør-Øst og Vest er det færre enn gjennomsnittet som mener dette passer, mens i Oslo og Troms finner vi flere enn gjennomsnittet som mener det samme. I Vest finner vi generelt at færre enn gjennomsnittet mener disse egenskapene passer for politiet. Dette gjelder for «er tilgjengelige», «er i stand til å lære av egne erfaringer», «tar ansvar», og «er en åpen organisasjon». Hvis vi ser på resultatene fordelt på de gamle distriktene, er det særlig i Hordaland vi finner lave andeler som mener dette passer. Selv om oppfatningene av at politiet «er en åpen

organisasjon» ikke har så stor betydning for tilliten, er det interessant å legge merke til at dette er blant områdene med størst variasjon mellom distriktene (sammen med «er tilgjengelige» og «er i stand til å lære av egne erfaringer»).

Tabell 2.2: Andel som mener egenskapene passer meget eller + ganske godt fordelt på distrikt

	Total (n=5347)	Agder (n=171)	Finnmark (n=340)	Innlandet (n=514)	Møre og Romsdal (n=340)	Nordland (n=459)	Oslo (n=1075)	Sør-Vest (n=343)	Sør-Øst (n=686)	Troms (n=222)	Trøndelag (n=342)	Vest (n=343)	Øst (n=512)
Er synlige	67	67	72	64	66	62	72	70	67	77	60	64	68
Er tilgjengelige	71	73	63	70	68	70	77	73	67	81	73	64	74
Politiet er i stand til å lære av sine egne erfaringer	71	71	64	73	71	72	68	72	70	74	79	61	73
Tar ansvar	85	86	79	88	85	88	87	87	82	87	90	80	88
Utviser mot	83	82	72	87	86	82	83	86	82	85	86	81	79
Er kompetente	88	87	81	86	87	86	87	89	86	89	91	87	92
Åpen organisasjon	59	61	59	63	53	66	53	68	61	66	65	48	59

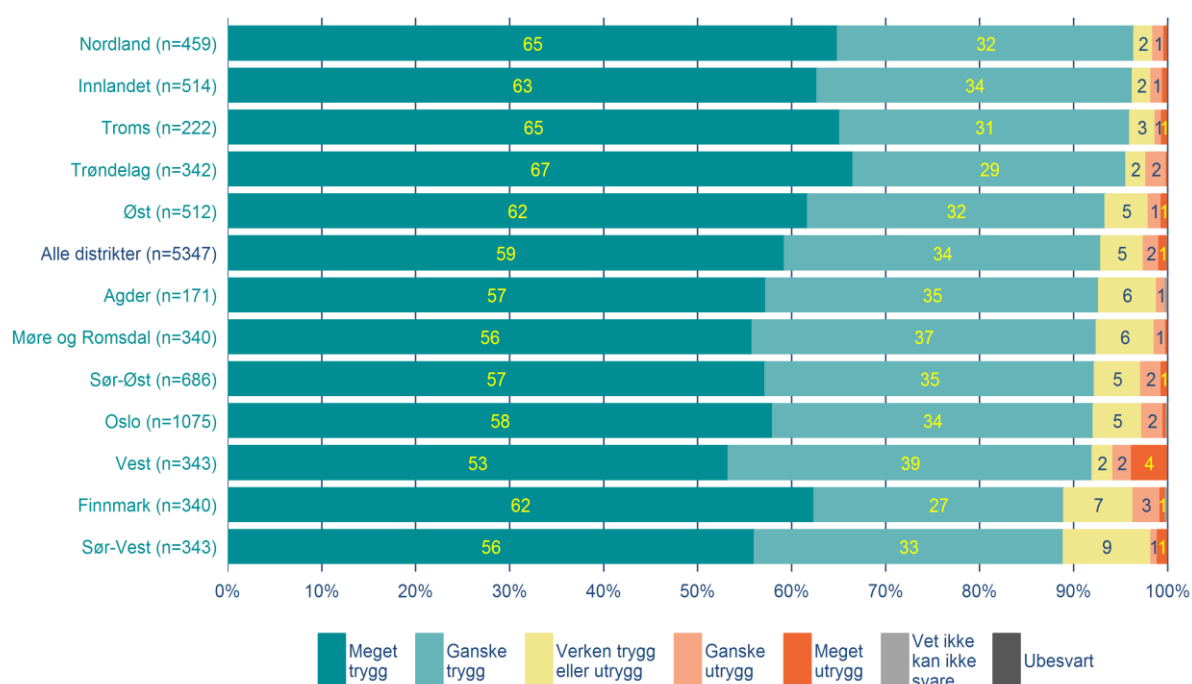
Tall i prosent

3. Trygghet

3.1 Opplevd trygghet i nærområdet

Befolkningen opplever stor grad av trygghet i Norge. 93 % føler seg trygge (2 % mer enn i fjor), og variasjonen er relativt liten på tvers av distriktene. En svært liten andel (3 %) føler seg utrygg der de bor og ferdes. Over halvparten føler seg meget trygge (59 %), mens 5 % svarer verken trygg eller utrygg. Flere menn enn kvinner svarer at de føler seg meget trygge (66 % vs 53 %). Det er også slik at jo høyere utdanning og inntekt man har, jo tryggere føler man seg. De som har vært utsatt for kriminelle hendelser det siste året føler seg noe mindre trygge enn de som ikke har vært utsatt for noe. Andelen som føler seg meget trygge er noe lavere i de store byene enn i mindre kommuner.

Figur 3.1: Hvor trygg eller utrygg føler du deg der du bor og ferdes? Fordeling per politidistrikt.

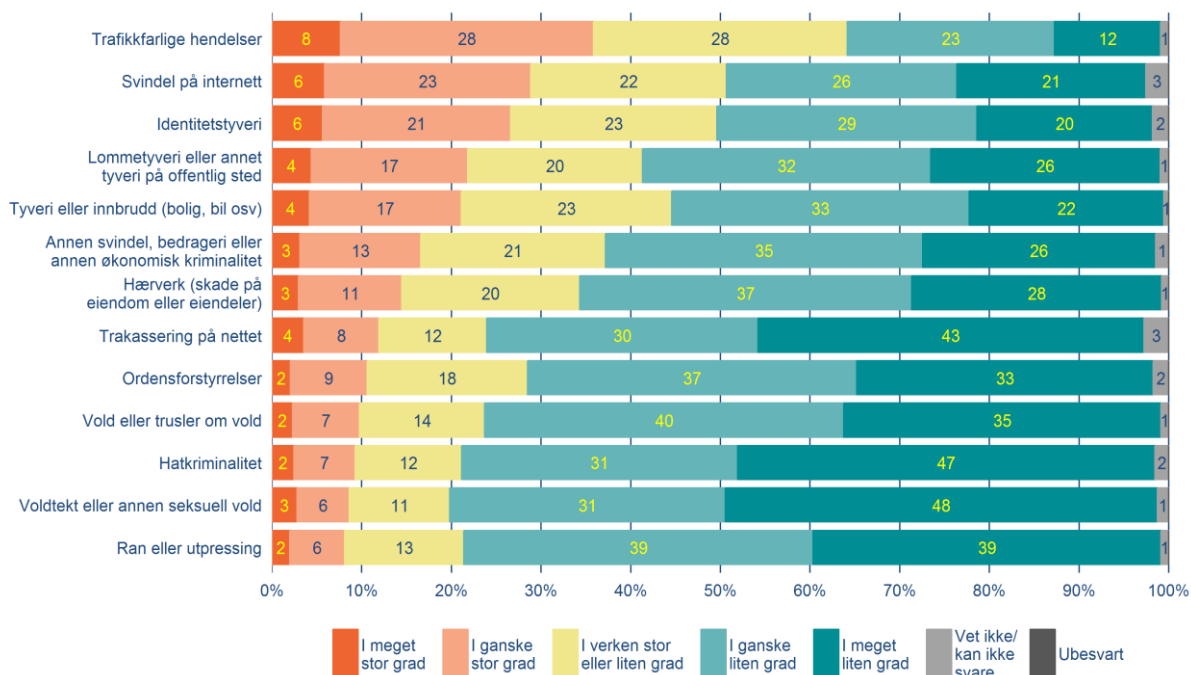

3.2 Bekymring for å bli utsatt for kriminalitet i nærområdet

Når det gjelder hvilke typer hendelser folk er bekymret for ser vi liten endring sammenlignet med tidligere. Befolkningen er mest bekymret for trafikkfarlige hendelser, og minst for ran eller utpressing. Vi finner en del variasjoner mellom undergrupper for dette spørsmålet. For eksempel er folk i Oslo generelt mest bekymret for vold-/trusler om vold, voldtekt/annen seksuell vold, ran/utpressing og lommetyveri/tyveri på offentlig sted. Folk i Troms og Nordland er i mindre grad enn i andre distrikter bekymret for hærverk og tyveri/ innbrudd.

Når det gjelder kriminalitet på nettet, er det få geografiske forskjeller, men større aldersforskjeller. De over 40 er mer bekymret for svindel på internett og identitetstyveri, mens de unge i noe større grad er bekymret for trakassering på internett. Det er også relativt store forskjeller mellom kjønn. Kvinner er mer bekymret enn menn for voldtekt/seksuell vold, hatkriminalitet, tyveri/innbrudd, trafikkfarlige hendelser, ran eller utpressing og lommetyveri. Aldersmessig er det også en del forskjeller. De yngste (18-24) er mer bekymret enn andre for det meste, og på noen områder ser vi at den eldste gruppen (60+) også er mer bekymret enn gruppen i alderen 25-59 år (for eksempel når det gjelder hærverk, ordensforstyrrelser og lommetyveri). De som allerede har vært utsatt for kriminelle hendelser er naturlig nok mer bekymret enn andre for å bli utsatt for nye hendelser. Dette gjelder også de som generelt føler seg utrygge.

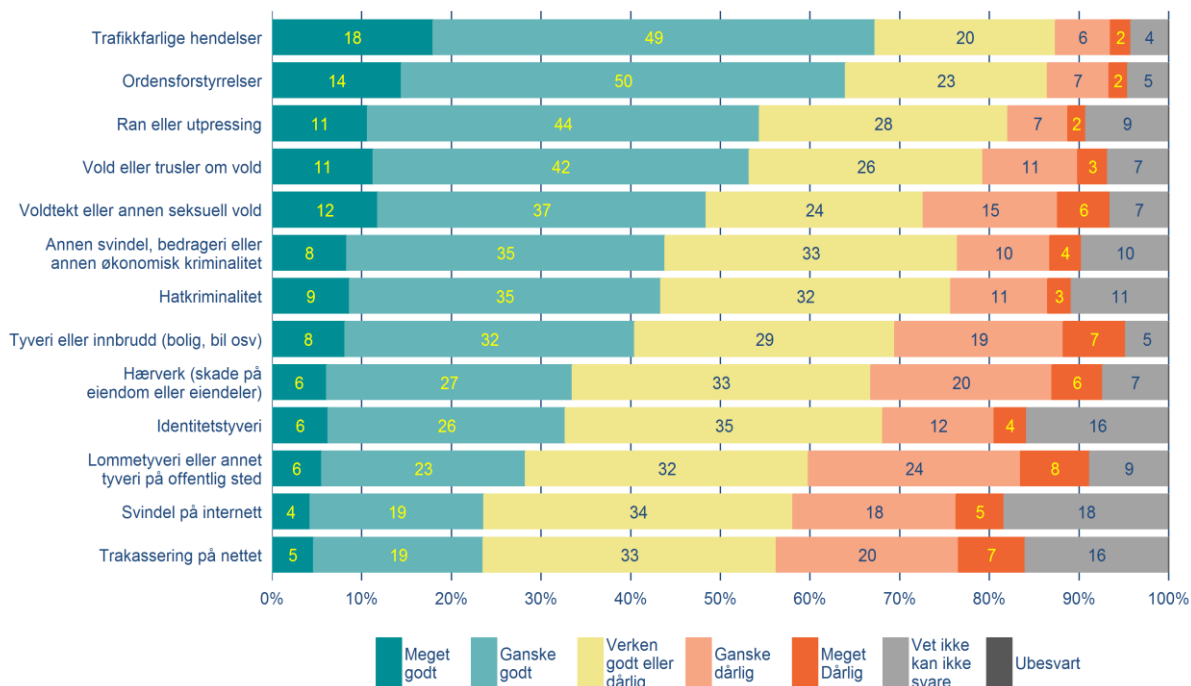
Figur 3.2: I hvilken grad er du bekymret for at følgende hendelser skal skje deg selv i området der du bor?

3.3 Inntrykk av politiets håndtering av ulike hendelser

Figur 3.3 viser hvor godt eller dårlig befolkningen mener politiet håndterer de samme hendelsene.

Figur 3.3: Hvor godt eller dårlig mener du politiet håndterer følgende trusler/utfordringer/oppgaver?

De områdene hvor størst andeler (rundt 30 %) har dårlig inntrykk av at politiet vil kunne håndtere, er lommetyveri, hærverk, og tyveri/innbrudd, i tillegg til trakassering på nettet. På andre områder, som vold/trusler om vold, hatkriminalitet, og ran/utpressing, er andelen som har dårlig inntrykk av politiets evne til håndtering betraktelig lavere. Det er generelt veldig små endringer fra 2014.

Tabell 3.1 viser andel som har meget eller ganske godt inntrykk av av politiets håndtering av ulike trusler fordelt på distrikt. Der hvor andelen er signifikant forskjellig fra gjennomsnittet er cellen markert med rødt (signifikant lavere andel med godt inntrykk) eller blått (signifikant høyere andel med godt inntrykk).

Vi ser at befolkningen i Agder og Troms generelt har godt inntrykk av politiets håndtering av de fleste forholdene. Minst godt inntrykk sammenlignet med gjennomsnittet finner vi i Oslo og i Finnmark, men det er til dels på ulike områder dette gjør seg gjeldende i de to distriktene.

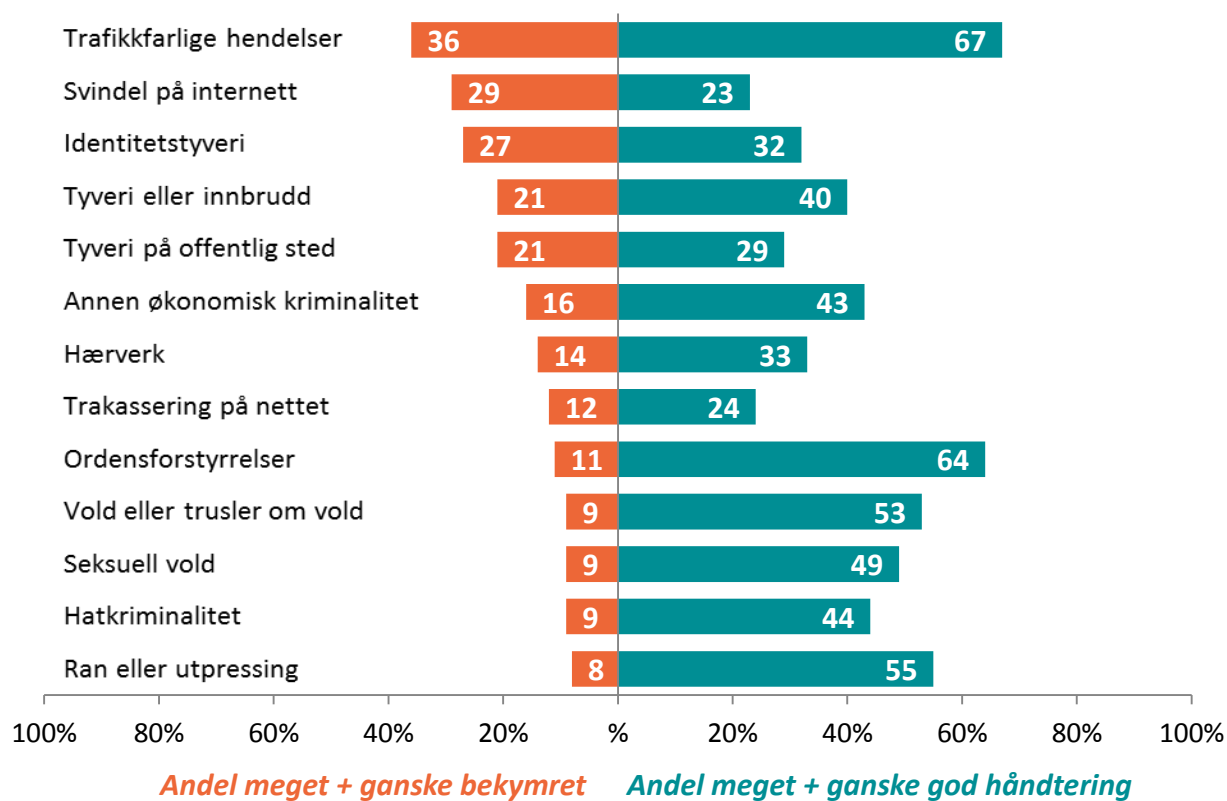
Tabell 3.1: Andel meget+ganske godt inntrykk av politiets håndtering av ulike trusler fordelt på distrikt

	Total (n=5347)	Agder (n=171)	Finnmark (n=340)	Innlandet (n=514)	Møre og Romsdal (n=340)	Nordland (n=459)	Oslo (n=1075)	Sør-Vest (n=343)	Sør-Øst (n=686)	Troms (n=222)	Trøndelag (n=342)	Vest (n=343)	Øst (n=512)
Vold / trusler om vold	53	63	49	49	55	57	52	56	51	62	52	51	51
Hatkriminalitet	44	52	35	47	38	44	40	47	46	43	45	38	44
Voldtekt / annen seksuell vold	49	60	51	46	53	48	45	46	48	59	49	46	50
Hærverk	33	36	36	37	38	42	27	30	32	44	30	34	35
Tyveri / innbrudd	40	36	38	43	43	52	37	35	38	52	46	40	38
Trafikkfarlige hendelser	67	75	60	71	69	73	62	62	67	66	71	64	70
Ordensforstyrrelser	64	66	59	66	69	67	62	62	66	73	62	58	66
Ran / utpressing	55	59	43	53	51	55	54	51	56	63	57	53	56
Lommetyveri / annet tyveri på off. sted	29	32	23	30	25	32	30	24	29	28	25	27	31
Identitetstyveri	32	35	27	36	29	35	27	32	37	40	32	31	35
Svindel på internett	23	27	21	26	21	24	20	25	27	31	25	20	23
Annen svindel / øk. krim.	43	51	41	45	43	46	39	41	46	54	44	43	44
Trakassering på nettet	24	31	23	27	26	25	18	23	26	28	23	20	23

Tall i prosent

Figur 3.4 viser en oversikt over grad av bekymring og oppfatning av politiets håndtering. Trafikkfarlige hendelser er både det folk er mest bekymret for, og det man har mest tiltro til at politiet kan håndtere. Svindel på internett er det eneste området hvor vi ser at andelen som er bekymret for dette er større enn andelen som mener politiet vil håndtere det meget eller ganske godt. Det er verdt å legge merke til at for alle typer kriminalitet på internett, både svindel, trakassering og identitetstyveri, er det en stor andel som ikke vet eller har noe inntrykk av hvordan politiet kan håndtere dette (figur 3.3). Informasjon om hvordan denne typen kriminalitet håndteres vil kunne bidra til å redusere denne usikkerheten.

Figur 3.4: Oversikt over bekymring for og oppfattet håndtering av hendelser og trusler

4. Kontakt med politiet

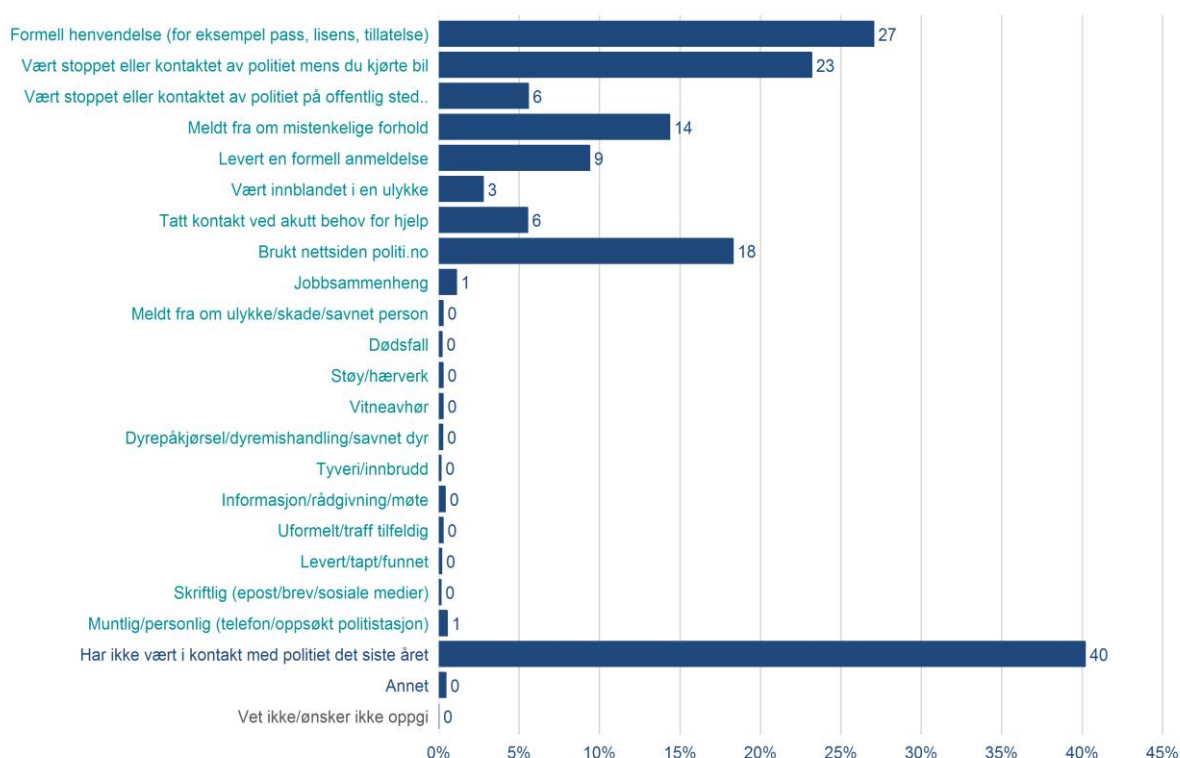
Det er relativt små forskjeller fra tidligere når det gjelder hvor mange som har vært i kontakt med politiet det siste året. 40 % oppgir at de ikke har vært i kontakt med politiet det siste året, sammenlignet med 36 % i 2014. Det betyr at 60 % av befolkningen har vært i kontakt med politiet på ulike måter det siste året.

4.1. Ulike typer kontakt med politiet

Figur 4.1 viser at de fleste som har vært i kontakt med politiet har henvendt seg til dem formelt (for eksempel for å skaffe pass, lisenser eller tillatelser) (27 %), vært stoppet i en form for kontroll (29 %), eller brukt nettsidene (18 %).

Også her ser vi store forskjeller mellom aldersgruppene. De under 40 år har i større grad enn andre vært i kontakt med politiet på alle måter. De over 60 år har betydelige mindre kontakt med politiet enn andre aldersgrupper. I aldersgruppen 18-24 år, oppgir 28 % at de ikke har hatt kontakt med politiet, mens tilsvarende andel for de over 60 år er 60 %.

Figur 4.1: Andel som har vært i kontakt med politiet siste år på ulike måter (totalt 60 %)

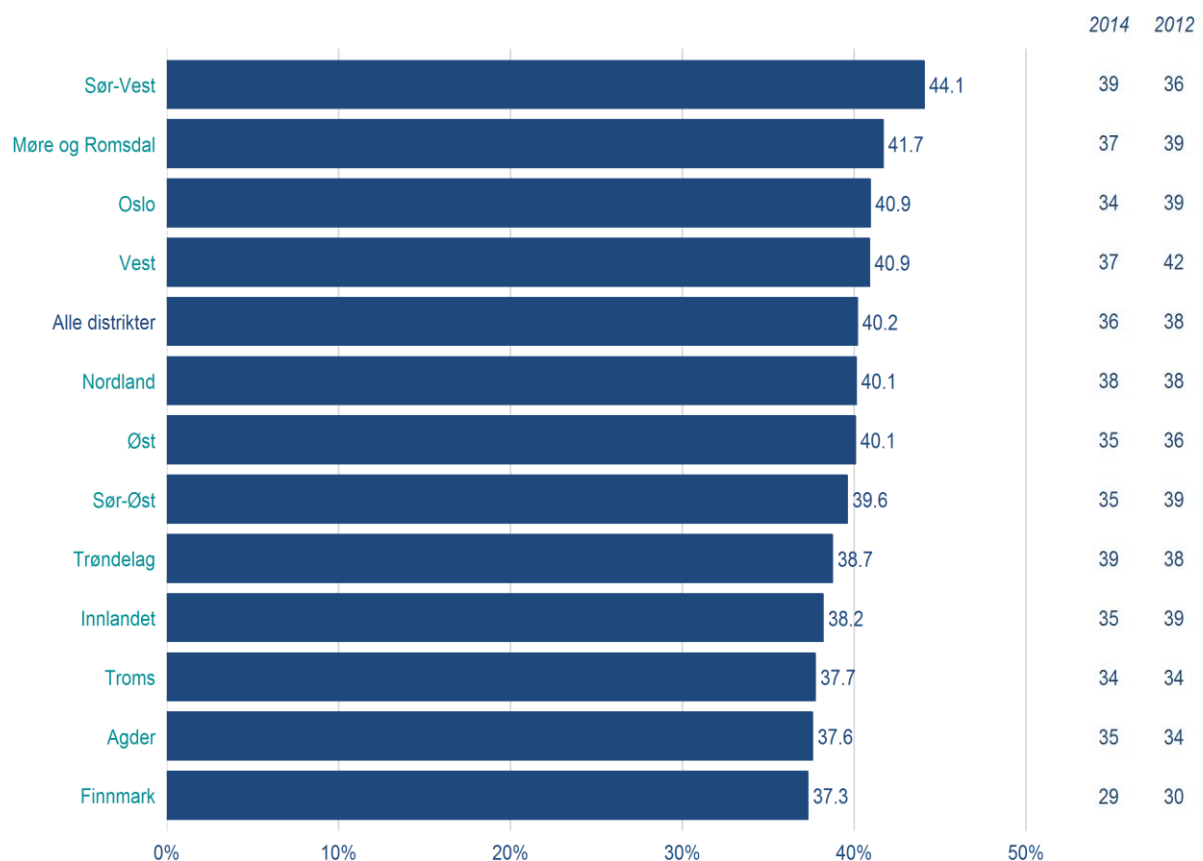

Menn har i større grad enn kvinner hatt kontakt med politiet, særlig har de vært stoppet i en form for kontroll (38 vs 19 %), og flere menn enn kvinner har meldt fra om mistenkelige forhold (16 vs 13 %) og kommet med en formell henvendelse (30 mot 24 %). De som har svært eller ganske liten tillit til politiet har i større grad enn andre vært i kontakt med politiet på alle måter, unntatt å ha brukt nettsidene.

De som har vært utsatt for kriminelle hendelser har i større grad enn andre vært i kontakt med politiet på alle måter, inkludert å ha blitt stoppet eller kontaktet i bil eller på offentlig sted uten bil (41 % mot 26 % av de som ikke har vært utsatt for noe).

Figur 4.2 viser andelen som ikke har vært i kontakt med politiet fordelt på distrikter. Resultatene viser at det er små geografiske variasjoner. Andelen varierer fra 44,1 % i Sør-Vest til 37,3 % i Finnmark. Endringene over tid er generelt små. Størst endring fra 2014 ser vi i Oslo der 7 prosentpoeng flere ikke har vært i kontakt med politiet og i Finnmark der 8 prosentpoeng flere ikke har vært i kontakt med politiet det siste året.

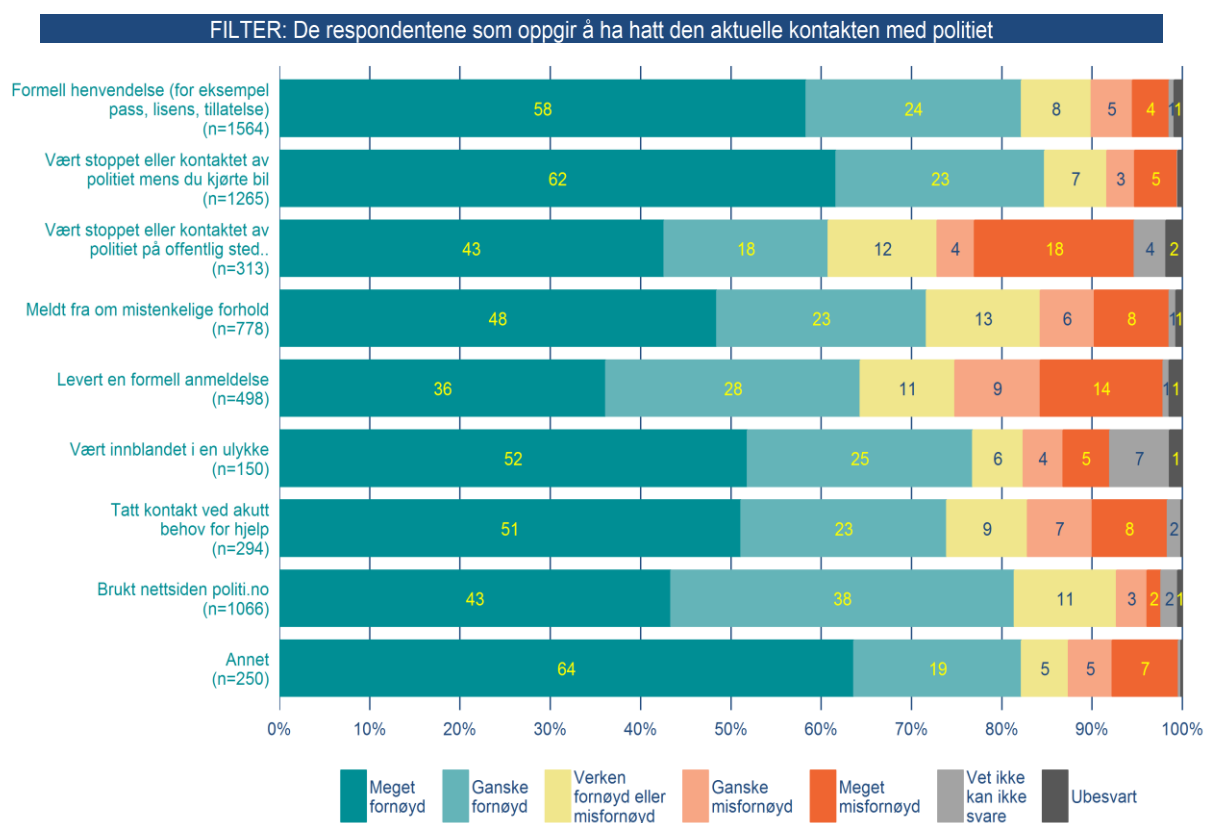
Figur 4.2: Andel som ikke har vært i kontakt med politiet siste år per politidistrikt

4.2. Vurdering av kontakten med politiet

60 % av totalutvalget har hatt kontakt med politiet på en eller annen måte i løpet av det siste året. Disse fikk et oppfølgingsspørsmål om tilfredshet med kontakten. (I 2014 ble dette spørsmålet kun stilt til dem som hadde vært i kontakt i forbindelse med akutt behov for hjelp.)

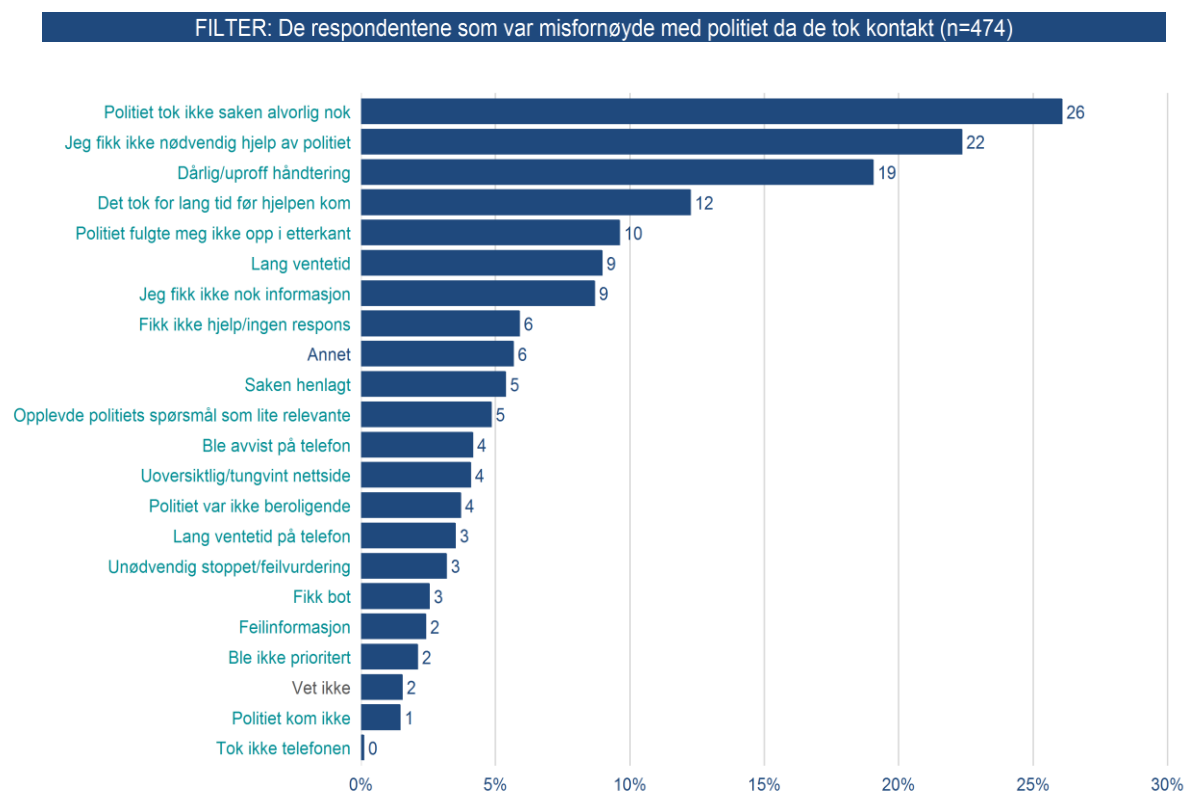
Figur 4.3: Vurdering av kontakt med politiet

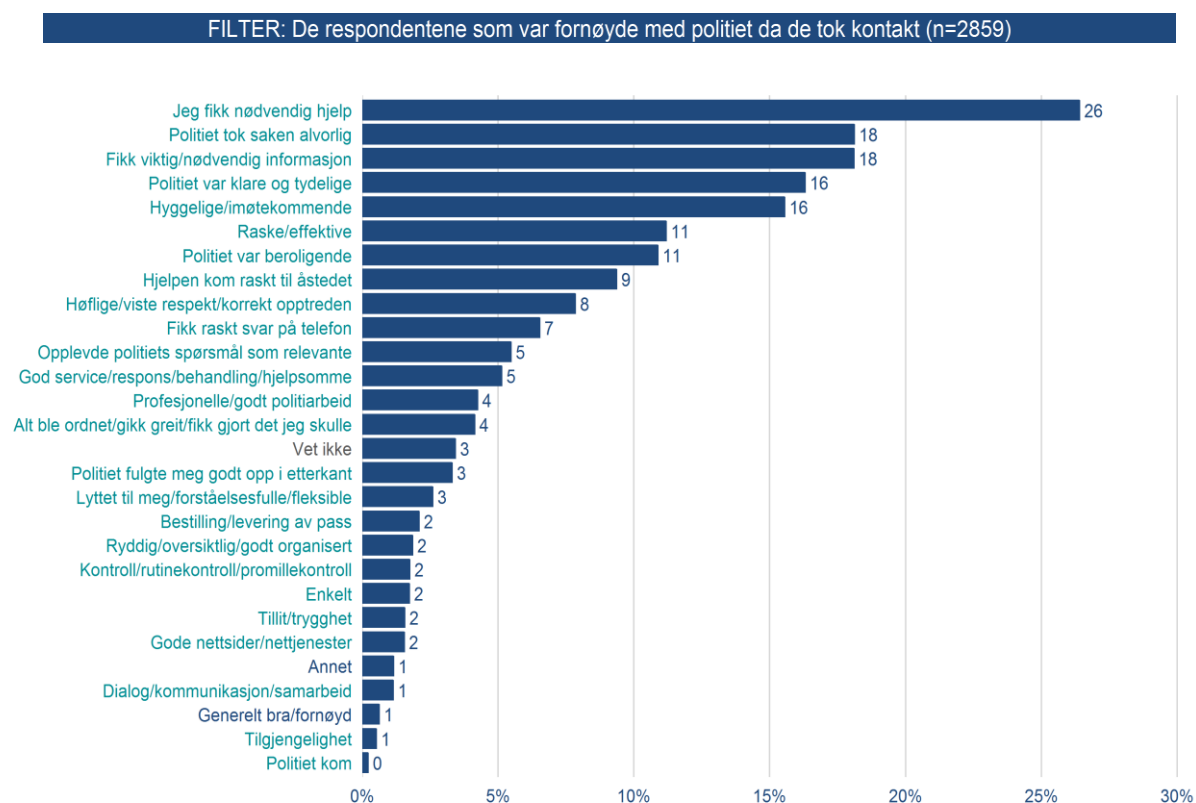
Totalt svarte 79 % at de var meget eller ganske fornøyd med kontakten med politiet. 11 % var meget eller litt misfornøyd, mens 9 % var verken fornøyd eller misfornøyd. Minst fornøyd var de som hadde vært stoppet eller kontaktet av politiet på offentlig sted (61 % fornøyd og 22 % misfornøyd) og de som hadde levert en formell anmeldelse (64 % fornøyd og 23 % misfornøyd) (figur 4.3). Mest fornøyd var de som ble stoppet/kontaktet av politiet mens de kjørte bil (85 % fornøyd og 8 % misfornøyd). Når det gjelder dem som tok kontakt på grunn av akutt behov for hjelp, svarer 74 % i år at de var fornøyd, mens 15 % var misfornøyd. Dette er en positiv endring fra 2014, da 68 % var fornøyd og 24 % var misfornøyd.

Det ble også stilt oppfølgingsspørsmål om hvorfor man var fornøyd eller misfornøyd med politiet da man var i kontakt. Resultatene viser at det alt i alt er de samme forholdene som oppgis for om man er fornøyd eller misfornøyd (figur 4.4 og 4.5). Det er først og fremst opplevelsen av om politiet tar saken alvorlig nok eller ikke og om man får nødvendig hjelp eller ikke som er avgjørende. Opplevelsen av tiden det tar før man får hjelp og om saken blir håndtert proft og tydelig med nok og riktig informasjon er også viktige faktorer når folk vurderer sin kontakt med politiet.

Figur 4.4: Årsaker til at man var misfornøyd med kontakten med politiet

Figur 4.5: Årsaker til at man var fornøyd med kontakten med politiet

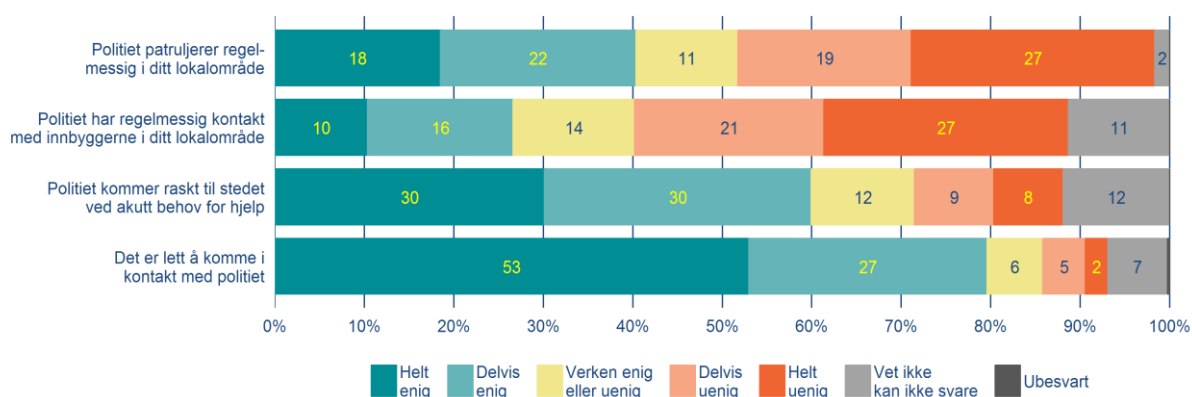

4.3. Oppfatning av politiets tilstedeværelse og tilgjengelighet

I år er det inkludert noen nye spørsmål om hvordan folk oppfatter politiets tilstedeværelse og tilgjengelighet. Disse spørsmålene er stilt til alle, uavhengig av om og eventuelt hva slags kontakt man har hatt med politiet, og uavhengig av om man har vært utsatt for kriminelle hendelser eller ikke.

Totalt mener fire av fem at det er lett å komme i kontakt med politiet (figur 4.6). Tre av fem er av den oppfatning at politiet kommer raskt til stedet ved akutt behov for hjelp, mens vesentlig færre er enige i at politiet patruljerer regelmessig i deres lokalområde (40 %) og har regelmessig kontakt med innbyggerne i området (26 %).

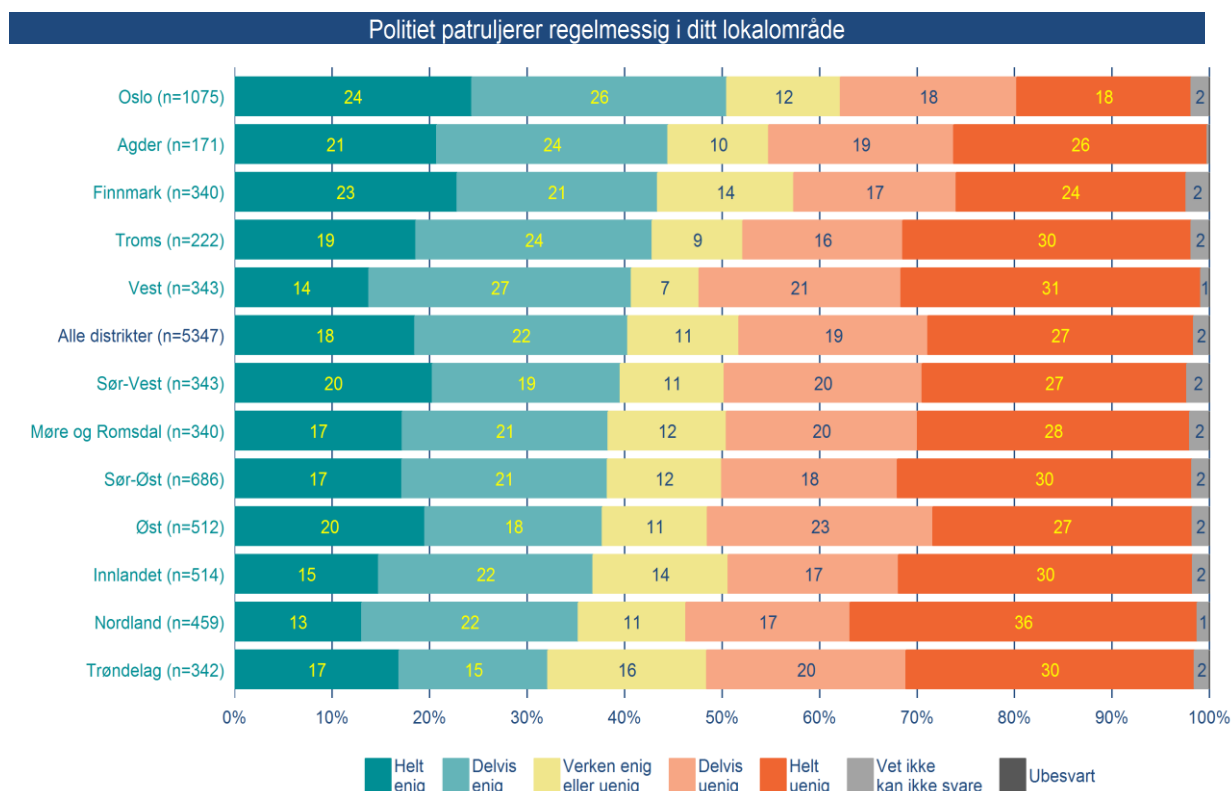
Figur 4.6: Oppfatning av politiets tilstedeværelse og tilgjengelighet

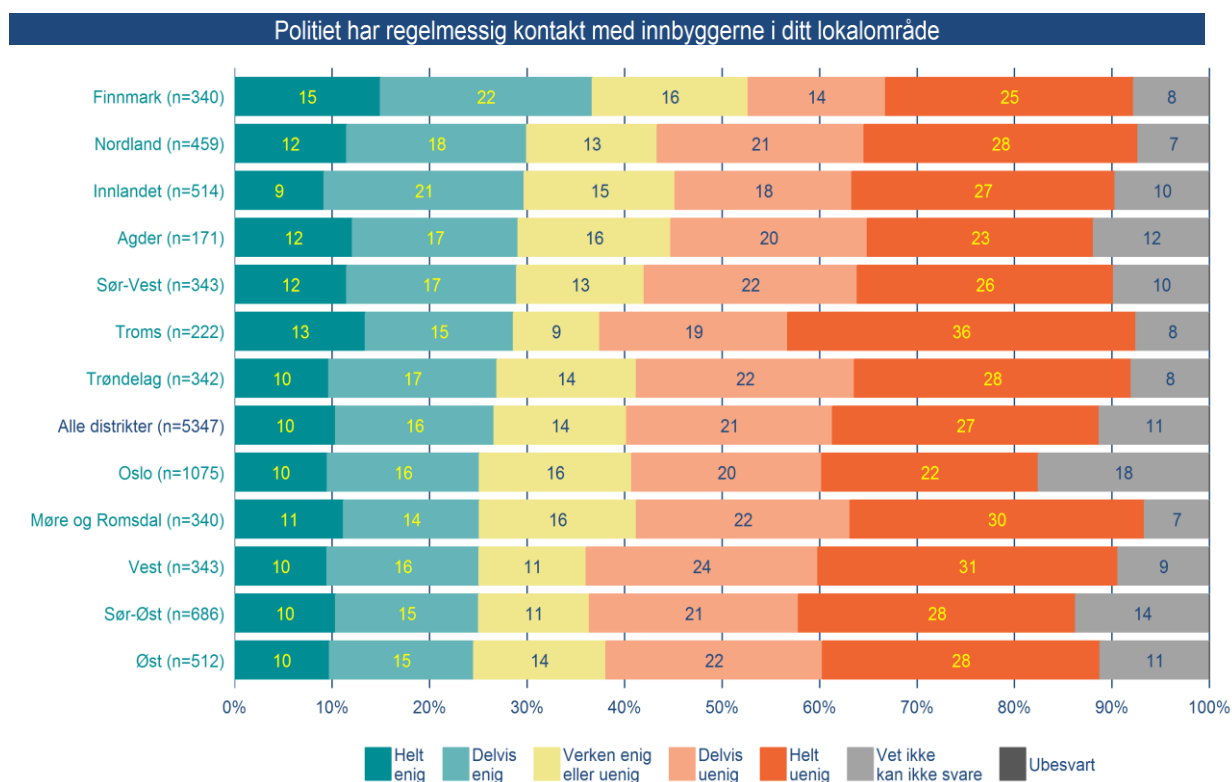
Figur 4.7- 4.10 viser disse påstandene fordelt på politidistrikt for å vise geografiske forskjeller på hvor synlige og tilgjengelige politiet oppfattes. Politiet oppleves som mest synlige gjennom patruljering i Oslo, og minst i Trøndelag og Nordland. Dette er naturlige forskjeller, da det er lettere å være synlig i en by enn i spredt befolkede strøk. Det er allikevel langt i fra alle forskjeller som kan forklares av geografi.

Når vi ser på oppfatninger av politiets regelmessige kontakt med innbyggerne i lokalområdet, ser vi et litt annet mønster. Det er flest som er enig i at politiet har regelmessig kontakt i Finnmark, og færrest som er enig i Øst og Sør-Øst. Det er generelt mye lavere andeler som er enige i at politiet har regelmessig kontakt med innbyggerne i lokalområdet enn i at de patruljerer regelmessig i lokalområdet. I Vest er det en stor andel som er uenig i begge disse påstandene, i tillegg til at det er lett å komme i kontakt med politiet

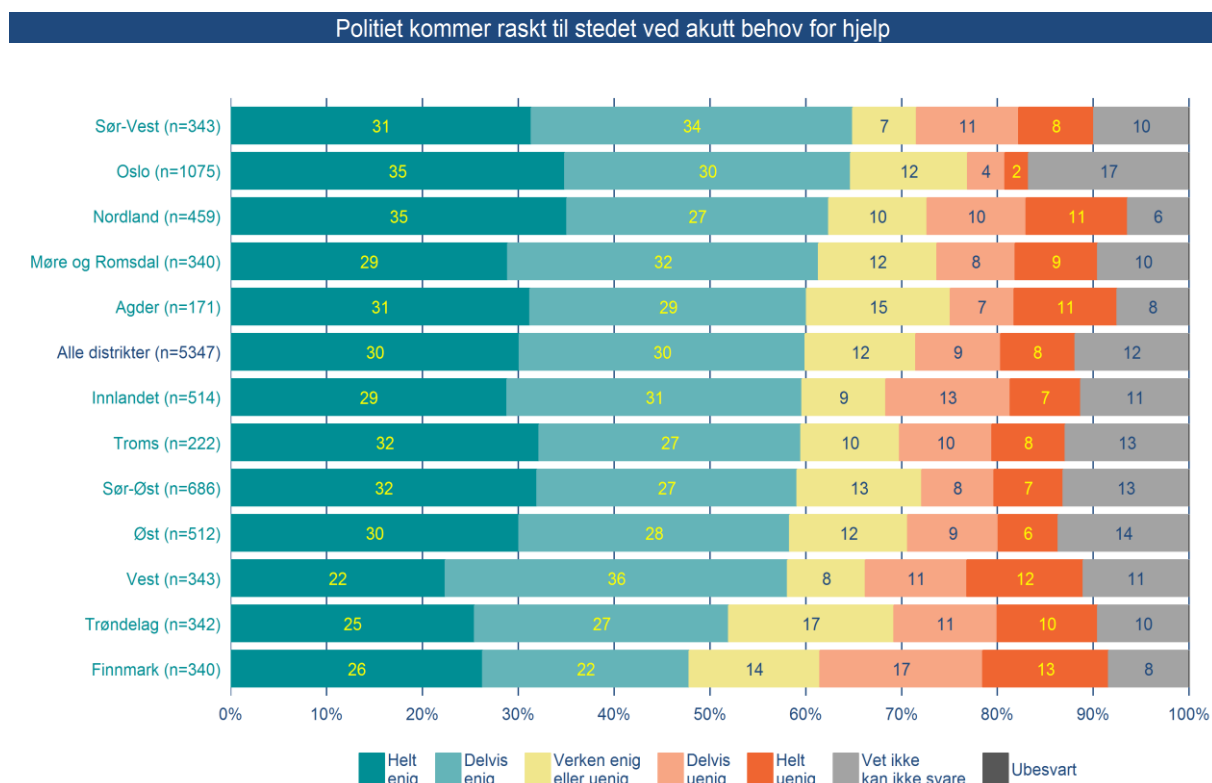
Figur 4.7: Oppfatninger om politiets synlighet i nærområdet

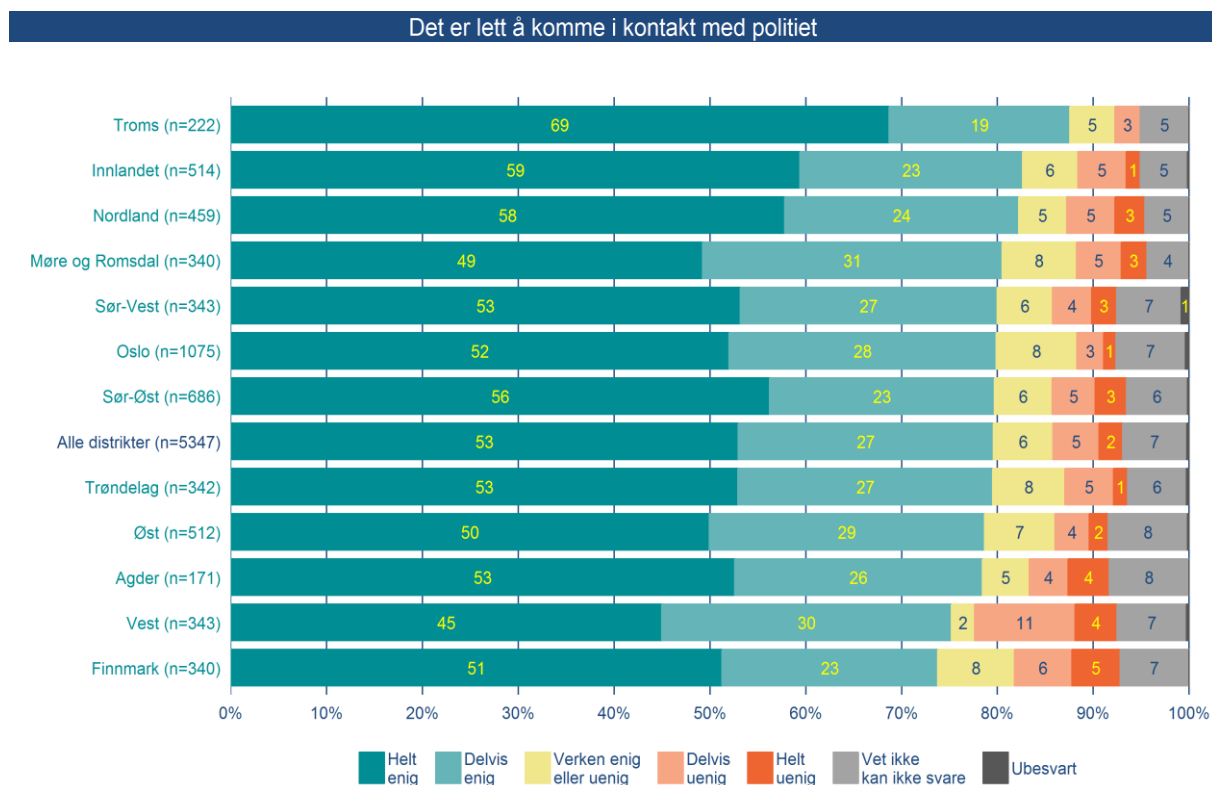
Figur 4.8: Oppfatninger om politiets kontakt med innbyggerne

Figur 4.9: Oppfatninger om politiets responstid

Figur 4.10: Oppfatninger om politiets tilgjengelighet

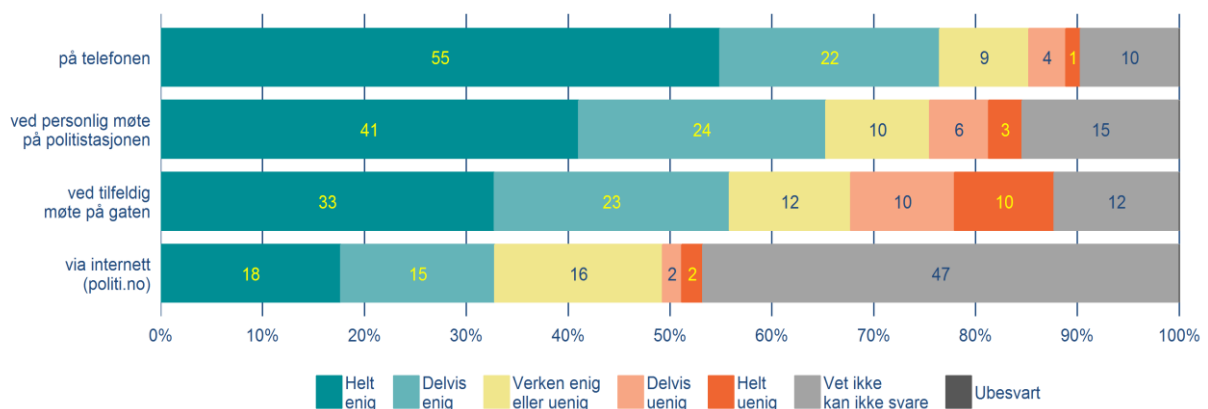

Utover å kartlegge hvor mange som faktisk har hatt kontakt med politiet det siste året og hvordan denne kontakten blir vurdert, er også alle spurt om hvor enkelt de forventer at det vil være å komme i kontakt med politiet på forskjellige måter. Resultater på totalnivå er presentert i figur 4.11.

Ikke overraskende er det via telefon man forventer at det er lettest i komme i kontakt med politiet. Deretter følger oppmøte på politistasjon og ved tilfeldig møte på gaten, mens bare en av tre tror det er lett å komme i kontakt med politiet gjennom deres nettsider. Yngre og de med høy utdanning tror i større grad enn eldre og de med lav utdanning at det er enkelt å komme i kontakt med politiet via internett. De yngste (under 25 år) tror i større grad enn eldre at det er enkelt å komme i kontakt ved tilfeldig møte på gaten, og jo større tillit man har til politiet, jo lettere forventer man at det er å få kontakt med dem (på alle måter).

Figur 4.11: Oppfattet tilgjengelighet

Spørsmålstekst: Dersom du skulle ha behov for å komme i kontakt med politiet, hvor enig eller uenig er du i at det er enkelt å komme i kontakt med politiet...?

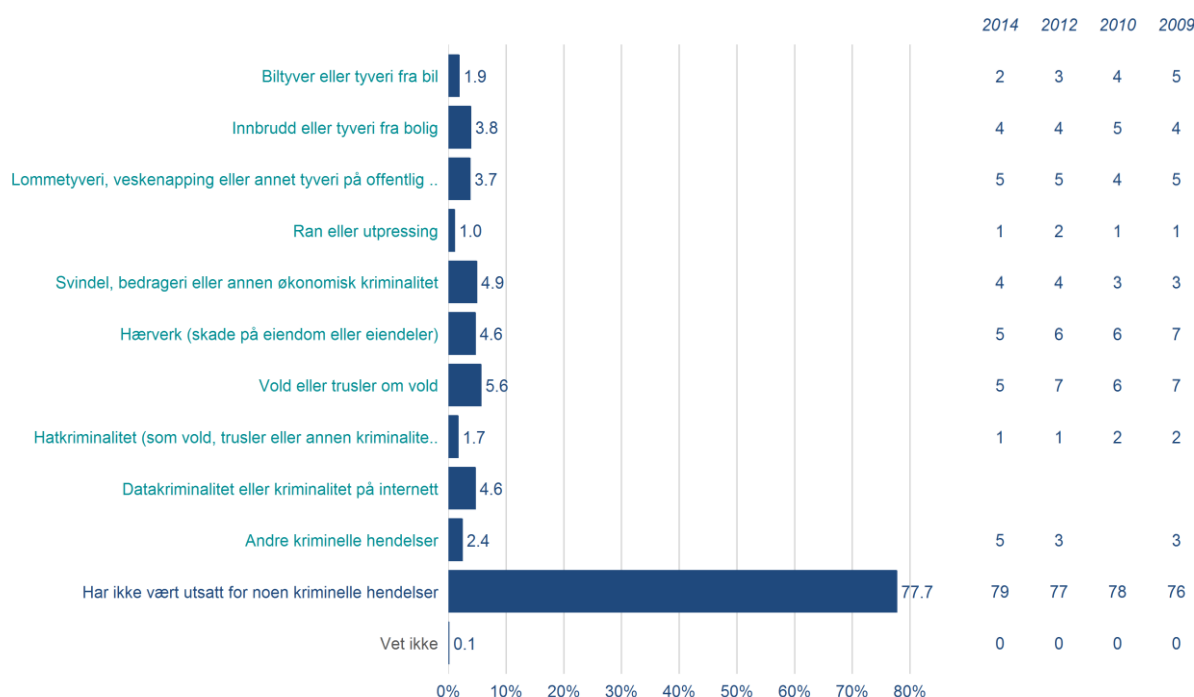
5. Opplevd kriminalitet og anmeldelser

Andelen som har vært utsatt for kriminelle hendelser er relativt stabil sammenlignet med 2014 og 2012. Ellers er det små endringer i hvilken type hendelser folk har vært utsatt for.

5.1. Utsatt for kriminelle hendelser

Vold eller trusler om vold, svindel og bedrageri, og hærverk er som tidligere de hendelsene flest har vært utsatt for. I tillegg oppgir nesten 5 % at de har blitt utsatt for datakriminalitet eller kriminalitet på internett. Det er som i 2014 relativt store forskjeller mellom aldersgrupper når det gjelder hva man har vært utsatt for. Totalt er det 78 % som ikke har vært utsatt for noen kriminell hendelse. De over 60 år har i mindre grad enn andre vært utsatt for noen form for kriminelle hendelser. 88 % av de over 60 år har ikke vært utsatt for noe. Personer under 40 år har i større grad enn andre vært utsatt for de fleste typer hendelser. Andelen som ikke har vært utsatt for noe er lavest i aldersgruppen 18-24 år (65 %).

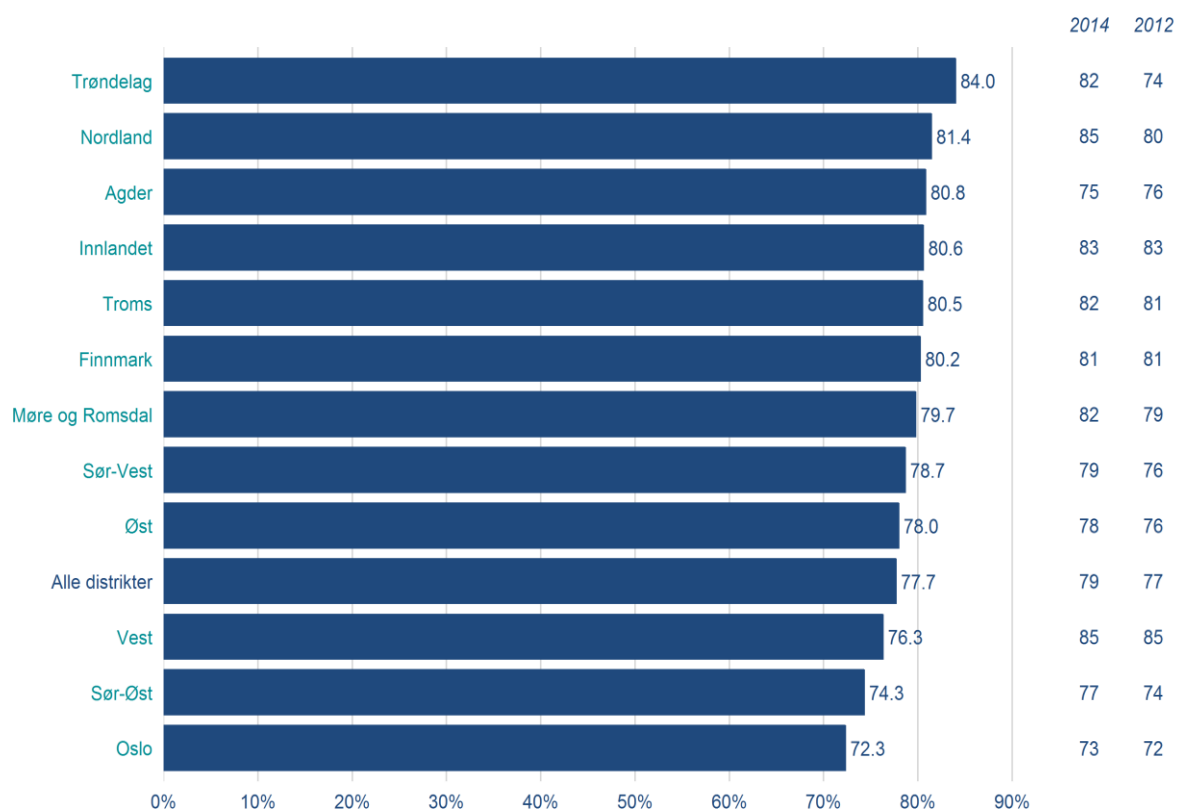
Figur 5.1: Prosentandel som har vært utsatt for ulike kriminelle hendelser siste år

Totalt har 22,2 % av totalutvalget vært utsatt for kriminelle hendelser det siste året. Denne gruppen har naturligvis vært mer i kontakt med politiet enn andre, og har også lavere tillit til politiet og et generelt dårligere inntrykk av politiet og deres etterlevelse av verdier. Ikke overraskende er de som har blitt utsatt for noe kriminelt det siste året mer bekymret for hendelser og trusler og føler seg mer utrygge der de bor og ferdes enn gjennomsnittet. Andelen som har vært utsatt for noe kriminelt det siste året er større i Oslo enn i andre deler av landet.

Figur 5.2 viser andelen som *ikke* har vært utsatt for noen kriminelle hendelser per distrikt. Som vi ser varierer andelen en del, fra 84,0 % i Trøndelag politidistrikt, til 72,3 % i Oslo politidistrikt. Totalt sett er andelen som ikke har vært utsatt for noe relativt stabil siden 2012. Størst endring i andel som ikke har blitt utsatt for noe kriminelt ser vi i distriktene Agder (+6 prosentpoeng) og Vest (-9 prosentpoeng).

Figur 5.2: Prosentandel som ikke har vært utsatt for kriminelle hendelser siste år per politidistrikt

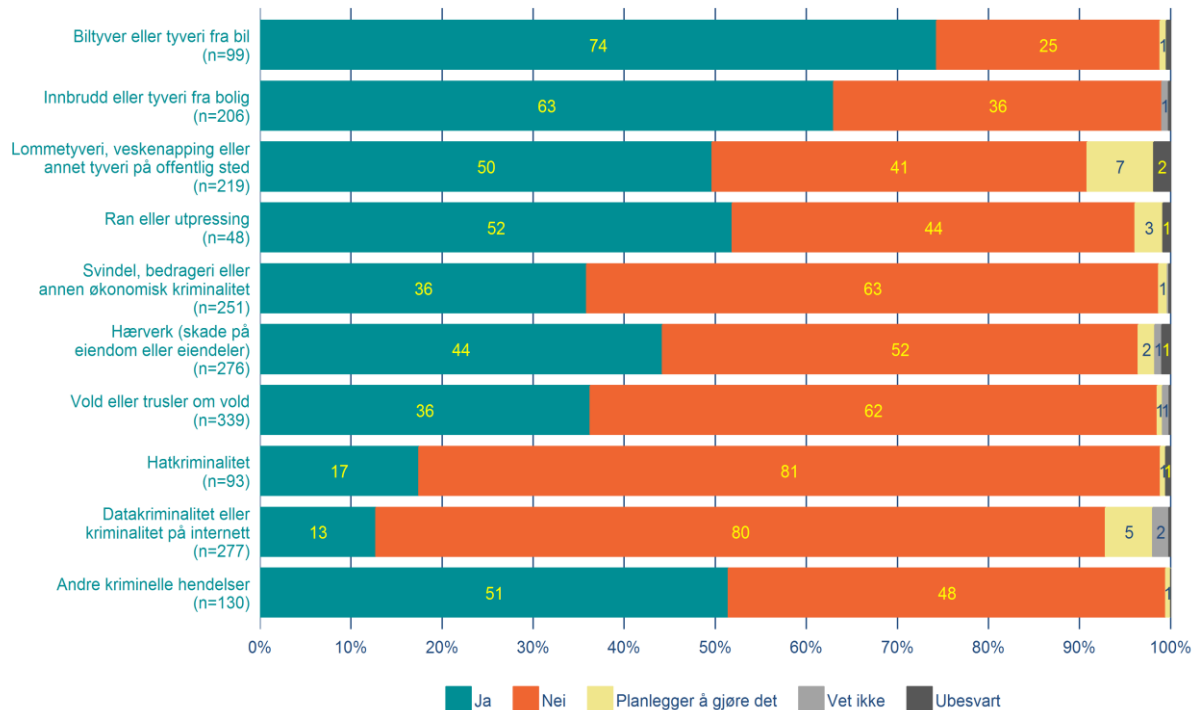
5.2. Anmeldelser

Totalt svarer 41 % av dem som har vært utsatt for en kriminell hendelse det siste året at de har anmeldt hendelsen, mens 1 % svarer at de planlegger å gjøre det. Det er altså flere som *ikke* anmelder en kriminell hendelse enn som gjør det.

Figur 5.3 viser at det er stor variasjon i andelen anmeldelser mellom ulike typer hendelser. Biltyveri eller tyveri fra bil er den hendelsen som i størst grad blir anmeldt (74 %), fulgt av innbrudd/tyveri fra bolig (63 %). I den andre enden av skalaen finner vi typer av kriminelle hendelser som mer sjeldent blir anmeldt. Først og fremst gjelder dette hatkriminalitet (17 %) og datakriminalitet eller kriminalitet på internett (13 %).

Antall intervju blant de som har anmeldt ulike hendelser er for lave til at man kan studere variasjoner på distriktsnivå.

Figur 5.3: Prosentandel som har anmeldt ulike hendelser av dem som har vært utsatt for en hendelse siste år

De som ikke har anmeldt hendelser de har vært utsatt for, har fått spørsmål om årsaken til at de ikke anmeldte forholdet til politiet. Figur 5.4 viser at hovedårsakene til at folk lar være å anmelde hendelser de har vært utsatt for er at de mener saken trolig ville blitt henlagt eller ikke prioritert, eller at saken var mindre alvorlig. Henholdsvis 21 % og 19 % oppgir disse årsakene. Videre ble 14 % av sakene ikke anmeldt fordi fornærmede mente det ikke hadde noen hensikt, og i 11 % av tilfellene oppgis det at fornærmede ordnet opp selv.

Figur 5.4: Årsaker til at saker ikke anmeldes (alle typer hendelser samlet)

